

Posamezna številka 1 Din mesečno, če se sprejema list v uradni naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inšeratom po dogovoru.

PONEDELJSKI SLOVENSKEC

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III, Telefon št. 40-01, 40-02, 40-03, 40-04 in 40-05. List zha-ja vsak ponedeljek

Uprava: Kopitarjeva ulica šte. 6. Poštni ček račun. Ljubljana 15.179. Telefon šte. 2992

Si' ajen uspeh JRZ pri volitvah senatorjev

Ljubljana, 6. februarja.

Današnje volitve v senat so že tretje, odkar imamo to ustanovo. Prve volitve za senat so bile dne 3. januarja 1932. Tedaj so bile v veljavi, posebno v naši banovini, še stare občinske meje. Tako smo imeli poleg 20 poslancev, izvoljenih dne 8. novembra 1931, in 49 banskih svetnikov, imenovanih istega leta, med volivci še nad 1000 županov, tako da je skupno volilo tedaj 4 senatorje, kolikor jih odpade na našo banovino, 1051 volivcev. V vsej državi je bilo 5180 volivcev.

Pri naslednjih volitvah, kjer je bilo voliti tri senatorje dne 3. februarja 1935, je bilo voliti tri senatorje za senat vpisanih samo še 429 volivcev, v vsej državi 4561. Iz tega je razvidno, da so bile predvsem v Sloveniji največje izpremembe pri občinah, kajti število poslancev je od 1931 na 1935 naraslo od 25 na 29, število banskih svetnikov je ostalo neizpremenjeno 49, dočim je število občin padlo radi znamenite komasacije leta 1933 na 361 in je bilo tudi toliko volivcev-županov.

V letih 1935 in 1936 so bile zopet, odgovarjajoč željam ljudstva, izvršene številne izpremembe pri občinah, kar je povzročilo, da se je število volivcev povečalo na 474. Volivno pravico je imelo 28 poslancev, 45 članov banskega sveta in 416 županov. 15 članov banskega sveta so obnem tudi župani, zato jih je treba odsteti.

Volilo je danes 9 poslancev (volitev se niso udeležili poslanci: Prekoršek Ivan, Makar Dako, Dobošek Karel, dr. Lovrenčič Ivan, inž. Zupančič Fran, Pleskovič Rudolf, Mravlje Ivan, Turk Rajko, dr. Riko Fux, Koman Albin, Hočevar Stanko, Lukačič Avguštin, Lenarčič Stanko, Gornjak Vinko, Janžekovič Ivan, dr. Jančič Ivan, dr. Režek Josip, Mohorič Ivan in dr. Novčan Anton. Poslanec dr. Dobošek ni v volivnem imeniku in se ni pritožil.) Člani banskega sveta so volili v si. Ker je med njimi 15 županov, se dejansko šteje, da jih je volilo 30.

Vseh slovenskih županov je 416, od teh jih je volilo 379. Iz okrajev Lendava, Dravograd, Gornji grad, Kamnik, Konjice, Litija, Maribor desni breg, Murska Sobota, Novo mesto in Slovenj Gradec so se volitev udeležili vsi župani. Volitev se niso udeležili župani naslednjih občin: Brežice (mesto), Globoko, Papela, Pišče, Senovo, Sevnica, Velika dolina v brežiškem okraju, Griže, Vojnik (trg) in Zalec v celjskem okraju, Crnomelj okolica, Vinica, Kočevje (mesto), Koprivnik, Kovor (bolan), Križje, Stražišče, Sv. Ana, Boštanj, Hraštnik-Dol, Trbovlje, Rudnik pri Ljubljani, Zelimlje, Strigova, Gornji Logatec, Lož, Stari trg, Duplex, Pesnica, Št. Ilj v Slov. goricah, Središče ob Dravi, Sv. Barbara v Hlažah, Koroška Bela, Leese, Trata, Ponikva in Pristava. Volitev se torej ni udeležilo 37 županov.

Ob 20.15 je predsednik volivne komisije dr. Rudolf Steinmetz-Sorodolski razglasil v magistratni dvorani volivni rezultat: od 474 volivnih upravičencev, to je županov, članov banovinskega sveta in narodnih poslancev, se je volitev udeležilo 418 volivnih upravičencev in sicer 379 županov, 30 banovinskih svetnikov (15 banovinskih svetnikov je hkrati županov ter so imeli je po en glas) in 9 narodnih poslancev. Skupno ni glasovalo 56 volivnih upravičencev, med temi je bilo 19 »svobodno izvoljenih narodnih poslancev. Volitve so trajale ves čas od pol osmih zjutraj do 8 zvečer. Prvi je volil zjutraj župan iz Železnikov g. Zumer, zadnji volivec pa je bil najmlajši slovenski župan g. Jerala iz Vodice. V volivni komisiji so bili: dr. Steinmetz-Sorodolski, državni svetnik, dr. Vladimir Golja, predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani in dr. Juro Adlešič, ljubljanski mestni župan. Zastopniki liste pa so bili gg. Nande Novak, župan Kamnika, Martin Steblovnik, župan Smartnega ob Paki, Hinko Lebinger, župan Litije in Franc Zdošek, župan Sv. Jurija ob južni železnici.

Po volitvah je predsednik volivne komisije čestljal navzočemu novo izvoljenemu senatorju dr. Schaubachu, za njim pa so mu čestitali tudi drugi navzoči.

Tako so bili razbiti »zadnji ostanki klerikalne vojske!

Volitve v ostalih banovinah

Belgrad, 6. febr. m. V osmih banovinah in na upravem področju Belgrada so bile danes senatorske volitve, na katerih je bilo izvoljenih 23 senatorjev. JRZ je postavila kandidatne liste za vsa volišča v državi, bivša SDK samo na dveh mestih, kjer računa na uspeh, to je v savski in primorski banovini, srbijanska združena opozicija, JNS, ljubičevci in hodžerovci pa samo v donavski banovini. Volivna udeležba je bila povsod zelo velika, tako tudi na voliščih, kjer JRZ ni imela proilkandidatov, kakor tudi tam, kjer je opozicija postavila svojo kandidatno listo.

Po poročilih, ki so prispela v Belgrad do 18.20, JRZ tudi na današnjih volitvah beleži lepe uspehe in bo dobila tudi v savski banovini dva mandata, opozicija, ki je tukaj najmočnejša, pa pet. V primorski banovini dobi JRZ en mandat, opozicija pa istotako enega. Do 18.20 je bil rezultat na posameznih voliščih naslednji.

Belgrad: volivnih upravičencev 81, JRZ 73 (90%).

Novi Sad: volivnih upravičencev 946, JRZ 821, opozicijski kandidat Ilija Trifunović 80 (volivna udeležba 94%).

Zagreb: volivnih upravičencev 606, JRZ 206, bivša SDK 451 (94%).

Split: volivnih upravičencev 150, JRZ 61, bivša HSS 89 (94%).

Nis: volivnih upravičencev 553, JRZ 524, prazna 2 (96%).

Sarajevo: volivnih upravičencev 532, JRZ 451, praznih 16 (85%).

Banja Luka: volivnih upravičencev 228, JRZ 180, praznih 20 (90%).

Skoplje: volivnih upravičencev 484, JRZ 464 (96%).

V donavski banovini, kjer kot nasprotnik JRZ liste kandidira Ilija Trifunović, njegova lista nima prav nobenih izgledov za uspeh in bo izvoljenih vseh pet kandidatov JRZ.

380 slovenskih županov v Ljubljani

Veličastno zborovanje slovenske županske zveze

Ljubljana, 6. februarja.

Slovenski župani, ki so bili izvoljeni skoraj vsi v dobi po zatonu diktature JNS, predstavljajo resnične zaupnike narodnega mnenja in čuvstvovanja. Njihovo letno zborovanje pomenja torej tudi izraz naroda, saj župani, ki poznajo do dna težnje naroda, so najbolj upravičeni govoriti v imenu naroda. Tako zborovanje je bilo danes ob 10 dopoldne v franciškanški dvorani. Zborovanja se je udeležilo toliko županov, da so dvorano z galerijo vred napolnili.

Zborovanje je otvoril predsednik Županske zveze župan mesta Kamnika g. Nande Novak, ki je toplo pozdravil vse zbrane, posebej pa razne predstavnike. Ob navdušenem odobravanju je pozdravil predsednik zlasti ministra dr. Kreka, bana dr. Natlačen, ministra v p. dr. Kulovca in senatorja dr. Schaubacha, ki so ga danes slovenski župani izvolili. Navzočni so bili tudi celjski župan g. Mihelič, ptujski župan dr. Remec, predsednik Kmetijske zbornice g. Steblovnik ter več članov banskega sveta.

Predsednik g. Novak je predlagal udanostni brzojavki Nj. Vel. kralju in Nj. Vis. knezu-namestniku, kar je bilo sprejeto z navdušenimi ovacijami kraljevskemu domu, enako pa tudi pozdravni brzojavki, ki jih je predsednik predlagal min. predsedniku dr. Stojadinoviču in notr. ministru dr. Korošču. Ko se je spominjal pokojnega nadškofa dr. Jegliča, so spomin slovenskega vladike počastili s tem, da so vstali.

V nadaljnjem poročilu je predsednik obravnaval razna splošna vprašanja Županske zveze. Priporočil je županom, naj se naroče na »Glasnik notranjega ministristva«, ki priobčuje koristne stvari.

Poročilo predsednika g. Novaka

Predsednik je naglasil, da stopajo danes slovenski župani strnjeno na volišče, ker smatrajo dr. Schaubacha za moža, ki bo težnje Županske zveze kot predstavnice slovenskih občin smatral za svoje ter tem težnjam pripomogel do zmag. Komasacija občin v preteklem letu je končno vendar dosegla etanje, ki vsaj v glavnem ustreza potrebam prebivalstva in nudi možnost uspešnega razvoja. Nadaljna pot mora voditi k rešitvi drugega, še važnejšega vprašanja, k usatvirni resnične samouprave naših občin. Ljudstvo naj po svojih svobodno izvoljenih zastopnikih odloča sam! Slovenski župani so hvaležni sedanji vladi, da je z liberalnim in pravičnim tolmačenjem od prejšnjih razjorov prevzetih zakonov odbila in omilila vsaj najostrejšje izraske prejšnjega nezdravega in neznošnega stanja. Zahtevamo pa, naj bo samouprava občin, okrajev in banovin postavljena na čim širšo osnovo, naj se zakoni in naj postane temeljna ideja naše upravne zakonodaje. To ne bo niti najmanj ogrožalo državnih interesov, saj so Slovenci narod, ki zna ceniti svobodo kot vir blagostanja in smo pripravljivi živeti in če bo treba tudi žrtvovati. Z Jugoslavijo smo povezani na večne čase, na življenje in smrt!

Predsednik je dalje poročal o številnih deputacijah in intervencijah, ki jih je Županska zveza (v glavnem po svojih predstavnikih gg. Novaku, Miheliču in Vesenjaku) ukrenila v raznih komunalnih zadevah v Belgradu pri raznih ministrskih resorih, zlasti zaradi zapostavljanja Slovenije pri razdeljevanju kreditov iz enomilijardnega investicijskega posojila za javna dela in zaradi nevdržnih razmer v ljubljanski splošni bolnišnici. Guvernerju Narodne banke je deputacija predložila obširen referat o ogromni gospodarski škodi, ki jo je Slovenija občutila zaradi nelikvidnosti kreditnih združenj. Deputacija je dalje izročila predlog za spremembo lovskega zakona. Zahtevala je, naj se zopet uvede kontrola nad prometom z alkoholom. Intervencirala je za razne druge olajšave slovenskim občinam, kakor glede odpomoči zaradi elementarnih nezd, zaradi samoupravnih hranilnic, katerim je treba omogočiti, da bodo mogle dati občinam dolgoročno posojila, itd. Mnogo je Županska zveza intervenirala pri g. banu zaradi davčne službe občin, zaradi šolskih obveznosti in drugih zadev, pri vojaških oblastih zaradi raznih vojaških zadev, dalje je zveza intervenirala glede cestnih odbovov, kolezarskih tablic itd. Predsednik g. Novak je izrazil toplo zahvalo zlasti g. banu, ki je vedno imel razumevanje za skrbi slovenskih občin. (Prisrčne ovacije g. banu.)

Tajniško poročilo Županske zveze, ki se v bistvu nanaša na notranje poslovanje te organizacije, je podal g. župan Strnad (Dobrepolje), blaginjsko poročilo, ki izkazuje za lansko leto 172.000 dinarjev prometa, pa g. župan Umnik iz Senčurja.

Minister dr. Miha Krek

Prisrčno pozdravljen je nato povzel besedo g. minister dr. Krek, ki je med drugim izjavil: Vaše želje glede občinskih hranilnic in kreditnih združenj se pričinjajo izpolnjevati. Zdaj stopajo spet sigurno in brez strahu v novo svežo gospodarsko pomlad. Občinske hranilnice bodo do-

bile kredit pri Narodni banki, kreditne zadruge pa pri Poštni hranilnici, oboje proti zastavi obligacij iz salda kmečkega dolga, ki ga imajo pri Privilegirani agrarni banki. Obrestna mera je 3%, tako da naši zavodi prejmejo iste obresti od PAB, kakršne plačujejo Narodni banki odnosno Poštni hranilnici. Bila je razmeroma težka naloga, toda uspeh je zaključil dolgoletne napore vseh vas in vseh nas. Našli smo sredstva za oploditev našega gospodarstva. Nismo hoteli nič odstopiti od načela, da morajo imeti naše samoupravne hranilnice iste pravice kakor drugi zavodi. Bili smo vedno mnenja, da se morajo veliki državni zavodi angažirati za našo občino. Tako mislim, bomo dosegli lepo soglasje vseh dobrih stremeljenj in lepo harmonijo življenja, da se življenje našega naroda izraža v socialnem napredku ter da pravičnimo našemu narodu čim lepšo bodočnost.

Predsednik g. Novak je izrazil zahvalo za tople besede, ki jih je g. minister izrekel slovenskim županom, zlasti pa je izrekel zahvalo dr. Korošču in drugim voditeljem, ki so izšli iz naroda in ker se zavajajo svojih vezi do naroda. Zato so slovenski župani in ljudstvo za njimi.

Ban dr. M. Natlačen

G. ban dr. Natlačen je nato govoril: Snoči je bila izrečena misel, da imajo župani veliko dolžnosti, toda nič pravic. Res pa je, da imajo župani mnogo pravic in župani bi bili še bolj spoštovani, čim bolj bi se zavedali svojih dolžnosti in svojih pravic, katere bi morali dobro poznati. Dobar župan mora vedeti, kaj sme ukreniti in česa se mora oprijeti. Dobro je, da je Županska zveza priredila tečaj za župane ter jih poučila o vseh pravicah, ki jih zakon daje županom. Moja želja je, da Županska zveza večkrat prireja take tečaje, na katerih naj obravnava vse zakone in gradivo, ki ga morajo župani dobro poznati. Banska uprava se zaveda važnosti Županske zveze in takih tečajev, kar dokazujejo tudi priznanja na tem zborovanju. Županska zveza naj dolgo živi, kar bo v korist vsemu narodu in državi.

S primernim govorom se je g. banu zahvalil predsednik g. Novak, ki je naglasil velike možnosti, ki jih zakon daje županom pri poslovanju, pa tudi težje naloge, ki jih župansko uradovanje zahteva.

Simpatičen je bil nastop g. akademika Ločnikarja, ki je v imenu slovenskih katoliških akademikov prosil g. župane, naj bi se v svojih občinskih proračunih spomnili na Jegličev dom, ki je namenjen našim akademikom. Slovenski akademiki trpe bedo, toda oni izhajajo iz ljudstva in ljudstvo jih bo nedvomno podprlo, zakar bodo akademiki ljudstvu hvaležni.

Prošnjo akademikov sta s toplimi besedami podprla predsednik g. Novak in g. Vesenjak iz Košakov, ki sta navedla več primerov bede našega dijaštva. Vsa ta izvajanja so bila sprejeta z aplavzom.

Poročilo Raiaev'ove družbe

G. predsednik Novak je nato podal poročilo, ki ga je sestavil predsednik Rafaelove družbe p. Kazimir Zakrajšek, ki pa je zaradi bolezni za držan. Poročilo ugotavlja, da imamo Slovenci okoli 400.000 izseljencev, izven državnih meja pa živi okoli 600.000 Slovencev. Rafaelova družba in Izseljenska zbornica zaslužita zato vsó pozornost

Akademiki proslavljajo

16. obletnico papeževega kronanja

Ljubljana, 6. februarja.

Letošnja obletnica papeževega kronanja na zunaj sicer ni bila proslavljena s tolikim sijajem, akademska katoliška mladina pa jo je proslavila v svojem krogu z vso prisrčnostjo in vedno bolj dozorevalojem notranjim prepričanjem. Vse tisti krog akademikov in starešin, ki se prištevajo h katoliški skupnosti in čutijo nov čas v Evropi in tudi pri nas, je ob tej priliki ponovno izprčil svojo vdanost Cerkvi in njenemu vidnemu poglavarju, obenem pa je tudi pokazal, da se zaveda veličine te večne, božje ustanove za posameznika in družbo.

Prvi del proslave je bil združen s sv. mašo, ki je bila ob 8 pri oo. cistercijancih, Poljanska c. 6, pri kateri je veliko številno akademikov in starešin pristopilo tudi k sv. obhajilu v skupen namen: za papeža in sv. Cerkev. Kakor je ta slovesnost bila na zunaj neopazna, pa je vendar pokazala tišega pravega, globokega katoliškega duha, ki preveča vrste doraščajoče akademske mladine in ki daje najboljše upanje, da bomo tudi iz sedanje zmede časov po luči učeče Cerkev prišli do jasnega spoznanja in odločilnih dejanj.

Ob 11 pa je bil v dvorani Akademskega doma na Miklošičevi cesti svetni del proslave, kratka

tako s strani občin in Županske zveze kakor od strani izseljenskega fonda v Belgradu, Denar, nabran v tem fondu, se mora pravično razdeliti z ozirom na odstotek slovenskih izseljencev v tujini.

Socialni referat

Poslušalstvo je z zanimanjem sledilo poročilu, ki ga je podal dr. Remec, župan mesta Ptuja. Ta referat ugotavlja zlasti, da so bolnišnice v Sloveniji v zelo slabem stanju in da mora država dati najmanj tri milijone dinarjev kredita za opremo novega kirurškega oddelka v Ljubljani, vse druge bolnišnice pa so potrebne razširitve. Država dolguje bolnišnicam v Sloveniji 6 milijonov din na oskrbninah in zato je dolžna dati Sloveniji primerne prispevke. Bolnišnica za duševne bolezni na Studencu je dobila dva nova objekta, ki pa stojita prazna, ker država ne da kredita za opremo. Nujno potreben je roj kredit za prehrano v ljubljanski bolnišnici. Največ dolžnost države je, da gradi v Sloveniji še eno bolnišnico za tuberkulozno, da prispeva za mladinsko skrbstvo, da zgradi en zavod za pohabljenе otroke, da preuredi skrbstvo za stare ljudi in cmenogel, da uredi skrb za brezposelne, da pomaga oškodovancem po vremenskih nesrečah in da sprejme nov osnutek zakona o invalidih, kakor ga je predložilo Društvo vojnih invalidov.

Gradbeni referat je podal g. župan Mihelič iz Celja, ki je navajal zahteve Slovenije, katere je ob zaključku utemeljeval v posebni resoluciji. Predsednik g. Novak je naglasil, da so zdaj slovenski župani svobodno izvoljeni ter prvi predstavniki ljudstva in da bo resolucija predstavljala tudi težnje vsega slovenskega naroda.

V nadaljni debati so bile sprožene mnoge zahteve, predvsem zahteva po recipročni pogodbi o delavstvu iz Belgije in Francije, Dr. Stupica, župan od Sv. Lenarta v Slov. goricah je naglasil, da so slovenske občine po zakonu avtonomne in da niso nikakoli podrejeni uradi okrajnih glavarstev ali drugih oblasti. Zato zahtevajo slovenski župani dosojen slog v uradnih dopisih. Ta izvajanja so podprli g. Zumer iz Železnikov in g. Vrečar iz Domžal, g. Sever z Ježice in še nekateri drugi. Razni govorniki so obravnavali tudi druga važna vprašanja, kakor lovski zakon, vprašanje cest, vprašanje brezposelnih, pravilnik o zakolu živine, vprašanje živinskih potnih listov, vprašanje reforme pravilnika bratovskih skladnic, zahtevali so reformo zakona o kmečki zaščiti, ki se mora ozirati na večja slovenska planinska posestva, ki jih ni primerjati z mnogo več vrednimi veleposestvi v Vojvodini.

Predsednik Zveze bojevnikov g. Ratej je sporočil pozdrave bojevnikov slovenskim županom. Naglasil je miroljubne težnje bojevnikov in pa njihovo stremljenje, da postavijo spomenik slovenskemu vojaku na Brezjah, ki bo spomenik in miroljubi simbol slovenskega naroda, ki je toliko trpel med vojno. Prosil je, naj bi občine smatrale ta spomenik za splošno slovensko kulturno zapoved.

G. Mihelič iz Celja je nato predlagal naslednjo resolucijo, ki je bila po krajši debati soglasno sprejeta. — Resolucijo bomo objavili v rednem »Slovenec«.

G. Nande Novak je nato zaključil občni zbor in ugotovil popolno soglasnost slovenskih županov, gg. župani pa so izrekli k. Novaku zahvalo za njegovo požrtvovalno delo in za dosežene uspehe v korist slovenskega ljudstva.

priveditev, ki je bila posvečena veličini papeštva in pomenljivemu jubileju sedanjega papeža. Dvorana je bila nabito polna samih mladih akademikov, le nekaj starešin smo videli med njimi. Kot najodličnejši gost v tej idealni družbi pa je bil prevzvišeni dr. Gregorij Rožman, katerega je vsa dvorana ob prihodu prisrčno pozdravila. Slovesnosti se je udeležil tudi predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti priljubljeni dr. Aleš Ušeničnik, dalje predsednik slovenskega katoliškega akademikega starešinstva univ. prof. dr. V. Korošec, zdravnik dr. Justin in še mnogi drugi prijatelji katoliške akademske mladine. Slovesnost je s kratkim pozdravom slovesnosti gostov pričel akademik Čujež, nato pa je izpregovoril sodnik g. Kokalj, ki je v svojem govoru opisal vlogo papeštva prav v sedanjem času, ko se toliko popolnoma nasprotujočih si naukov tepe za prvenstvo v svetu.

Zmot je veliko, vse pa izvirajo iz enega temelja, materializma, ki je človeka postavil za neodgovorno središče življenja Resnica pa je samo ena, oznanja in varuje jo katoliška Cerkev, ki to v vidnem svetu vodi vidni poglavar, papež. Je to božja ustanova, zato nepremagljiva in nezmotljiva. In če mi, ki se prištevamo h katoliškemu občestvu, to priznavamo, moramo to tudi v vsem svojem ravnanju pokazati — z doslednim in celotnim izpolnjevanjem nauk, ki nam prihajajo od papeštva, od sedanjega papeža V tem nauku so vse smernice za naš odnos do vsake svetne družbe, do države in do naroda. Najgloblje spoštovanje naukov Cerkev je dolžnost alevhernega izmed nas; čim višje je kdo v družbi postavljen, tem bolj mora to pokazati vsaj javnosti, da se ne bo izpraševala, kje so katoličani, kje je katoliška družba. — Govor govornika je bil domač, konkreten in vezi navzoči so ga poslušali z zbrano pozornostjo.

Za njim je govorila gdč. Pelzova o vzgoji in družini po načelih papeških okrožnic. Ta je v svojem govoru zajela jedrne misli novjših opominov učeče Cerkev vsemu svetu, da bi se znal varovati

Nadaljevanje na drugi strani.

Horthy na Poljskem

Krakov, 6. febr. AA. V Krakovu je bil madžarskemu regentu Horthju prirujen svečan sprejem. Na vavelskem dvoru sta ga sprejela knez Sapiecho in krakovski nadškof. Regent Horthy si je nato v spremstvu zunanjega ministra Becka, zunanjega ministra Kanyja in drugih ogledal krakovske zgodovinske spomenike. Prebivalstvo mu je povsod priredilo navdušene ovacije.

Predsednik poljske republike Moscicki mu je priredil čest na vavelskem dvorcu svečano večerjo v zvešč madžarskemu kraljevskemu namestni-

ku, kateri je sledil slavnosten sprejem. Na večerjo je bilo povabljenih preko 400 gostov. Predsednik Moscicki je madžarskemu kraljevskemu namestniku nazdravil, slednji je v svojem odgovoru naglasil tesne vezi med obema narodoma in opozoril na napore obeh držav, da bi se ohranil mir v tem delu Evrope. Slavnostna večerja, kakor tudi glavne svečanosti se vršijo v Krakovu zaradi tega, ker predsednikov dvorec kakor tudi dvorec Lazienki v Varšavi pozimi ništa primerna za take prireditve.

14 najvišjih generalov v Nemčiji upokojenih

Čudne govornice o položaju generala Fritscha

London, 6. febr. TG. Londonsko časopisje objavila obširna poročila o berlinskih dogodkih in hoče razkriti tajinstvena ozadja velikih sprememb v vodstvu nemške armade in nemške zunanje politike. Londonski listi skoraj vsi brez izjeme poudarjajo, da je od strani vojske vodil ofenzivno proti stranki vrhovni poveljnik suhozemske armade generalni polkovnik von Fritsch, ki ima tudi največ zaslug, da je nemška armada danes to, kar je. Listi vedo povedati, da je pretekli četrtek in petek vlada mislila, da bo v armadi izbruhnil odprt odpor. Proti poroki maršala Blomberga ni protestiral general Fritsch pri Hitlerju osebno, marveč je bila glede tega vprašanja pri Hitlerju deputacija šestih generalov pod vodstvom šefa gen. štaba generala Becka, ki je zahtevala, naj Blomberg gre, ali pa bodo odstopili številni visoki častniki »razčlenjene vojske«. Takoj po odhodu generalov je kancler Hitler poklical k sebi generala Fritscha, ki je to priložnost izkoristil za to, da je kanclerju v zelo svobodni besedi in nezadržani odkritosrčnosti povedal nekaj važnih želja armade predvsem kar tiče nemške zunanje politike (nobenih ogroževanj Avstrije in Češko-slovaške!) in kar tiče vnašanja narodnosocialističnih nauk v vojsko. Ko je general Fritsch odhajal od avdiencije, ga je že spremljala močna četa »rernih gardistov« (SS-četnikov) na njegovo stanovanje. General Fritsch je bil dva polna dni pod nadzorstvom rernih gardistov, a se je pustil tudi sam zastražiti po posebnih oddelkih motorizirane pehote. Medtem so šla posvetovanja v predsed-

niški palači naprej in so neprestano prihajali in odhajali visoki odličniki stranke in države.

Po dveh dneh se je vrhovno vodstvo države lahko prepričalo, da je armada sicer stavila gotove zahteve, a da na kakšen udar ne misli. Sklepi so bili potemtakem hitro storjeni in z bliskovito naglico izvedeni. Ko so izšle nove naredbe pred javnost, so bile vse spremembe že 24 ur izvedene. Vrhovno vodstvo stranke, ki je prestalo nekaj zelo razburljivih dni, ker se je res balo upora v vojski — predvsem ker so javili iz pruskega Pomorja, da so se tamkajšnje garnizije udeležile proslav na čast bivšemu nemškemu cesarju — je potem napravilo sklepe, s katerimi si je za vselej podvrlo vodstvo vojske in zunanje politike.

General Fritsch, nadalje tisti šesteri generali, ki so pri Hitlerju najprej zahtevali odstop maršala Blomberga, in še drugih sedem generalov najvišjih činov, so bili brez nadaljnjega upokojeni. Skupaj je bilo torej žrtvovanih štirinajst najvišjih generalov. Vsi se je danes nahajajo pod stalnim nadzorstvom črne garde (tajne policije), s čemer ni rečeno, da so zaprti.

Evening Standard pa ve poročati, da je tajna policija izročila kanclerju Hitlerju ovadbo proti generalu Fritschu (bivšemu vrhovnemu poveljniku suhozemske armade), češ, da je vzdrževal državi kvarne zveze s francoskimi politikami in da je deloval proti zunanji politiki Nemčije tako v pogledu zveze z Italijo, kakor v Španiji. Ta vest verjetno spada med fantastična poročila, ki so nemške dogodke zavila v tajinstveno meglo. Če bi se pa izkazalo, da so resnična, potem bi se smelo napi-

sati, kar je storil neki angleški časopis, da je namreč sedaj tudi »Nemčija po svoje doživela svojega Tuhačevskega«.

Dunajski odmevi

Dunaj, 6. febr. AA. Dunajski listi tudi danes obširno razpravljajo o spremembah v Nemčiji. Službena »Wiener Zeitung« pravi med drugim: Po izjavi vseh vodilnih nemških državnikov je glavni namen teh sprememb ohranitev miru in zboljšanje političnega in gospodarskega položaja nemškega naroda. Ta namen se tudi v bodoče ne bo spremenil.

»Wiener Neuste Nachrichten« pravijo, da se hočejo že od vsega početka odločno zavarovati nasproti vestem, ki se širijo v tujini in po katerih so bile najnovejšje spremembe v Nemčiji baje izvedene zaradi nekega povsem določenega namena. List pravi, da v tujini namenoma širijo take vesti o neki nenadni nemški zunanje-politični akciji, da bi tako v Evropi izvalili vojno razpoloženje. Novo zbiranje sil v Nemčiji nasprotno predstavlja pomemben korak za uresničitev velikega miroljubnega načrta, tako v notranje kakor zunanje-političnem področju nemške države. Taki načrti vodstva nemške države so tudi najbolje jamstvo za ohranitev miru. »Reichspost« smatra, da bo novi zunanji minister Ribbentrop mnogo pripomogel k obnovi odnošajev med glavnimi evropskimi silami. Delo za obnovo teh odnošajev je v zadnjih tednih popolnoma zastalo.

Vojna na Kitajskem

Peking, 6. febr. AA. Na južni fronti so japonske čete v bližini Pengpuja prekorčale reko Hujajhu in zavzele mesto Hujajhu.

Pri vrhovnem japonskem poveljstvu so sporočili novinarjem, da japonska vojska naglo prodira proti severu in da je v pokrajini Fangčang, zapadno od Pengpuja dosegla važne uspehe. Premagala je kitajsko vojsko, ki se sedaj v popolnem neredu umika.

Tokio, 5. febr. TG. Japonska agencija poroča, da japonska vojska nadaljuje svoje prodiranje na Santunjski fronti in da je večeraj zasedla važno mesto Čihja (Chihša), ki leži kakih 15 km severno od Lajjanga. Popoldne so iste čete zasedle mesto Fusan (Fuehan) v zalivu Pečili. Japonske čete so prekorčale reko Čunho (Chunho) in zasedle mesto Tianguan, ki leži ob progi Tjencin—Pukav. V večernih urah so Japonci zasedli še mesto Čjefu (Chiefao), ki je eno najvažnejših pristanišč Santunske pokrajine in leži v bližini Cing-tava.

Tokio, 5. febr. TG. List »Jomiuri« objavlja čez vsi stran senzacionalno vest, da je angleška vlada sporočila japonskemu poslaniku v Londonu Jošimuri svojo željo, da hoče sodelovati pri vzpostavitvi miru na Daljnem vzhodu, ako Japonska jasno pove svoje namene. V diplomatskih krogih razlagajo to vest tako, da hoče Japonska pakt proti Kominterni nekoliko zrahljati in se približati obema anglosaksonskima veleislama Angliji in Ameriki. V istem smislu je v parlamentu zunanji minister Hirota pokaral poslance, ki je dejal, da goji Anglija sovražna čustva do Japonske. Admiral Noda pa je v parlamentu izjavil, da »Japonska, Nemčija in Italija niso nikakršne zaveznice. Ministrski predsednik Konoje pa je istega dne v parlamentu podčrtal, »da japonska ustava nikakor ni fašistična, ampak prilagodena izključno japonskim prilikam«. Bivši vojni minister general Araki pa je dejal, »da Japonska na Kitajskem zasleduje cilje, ki se dajo doseči samo s tradicionalno japonsko politiko, ki s fašističnimi nazori nimajo ničesar skupnega. Pakt proti Kominterni je samo boj proti komunizmu in ničesar drugega«. Vladni list »Asahie« pa objavlja na vidnem mestu številke o pošiljkah orožja na Kitajsko in navaja pod mastnimi naslovi, da je Nemčija doslej poslala več orožja Kitajski kot katerakoli druga država, torej znatno več kakor pa Anglija.

Konkong, 5. februarja, b. Splošnega napada na Kanton Japonci se niso izvedli, pričakujejo pa, da bodo Japonci v najkrajšem času z raznih strani udarili na Kanton. Japonsko letalstvo je zelo aktivno in je bombardiralo danes predmestja v Kantonu. Japonska letala so večkrat preletela tudi britansko koncesijo v Honkongu. Zaradi tega so angleške oblasti takoj vložile

Nadaljevanje s prve strani.

zmot v teh temeljnih družabnih vprašanjih, ob katerih se toliko hlučite meša med zdravo zrnje. Povzela je zlasti opomine glede zakonskega razmerja, ki ga moderno poganstvo rahlja čimdalje bolj, o katerem pa Cerkev nenehoma poudarja, da je zakrament, od Boga postavljen, katerega skrunitev ee nad vsi družbo bridko mašuje. Njen govor je bil tako po estvavi kakor po podajanju prirčen, prepričevalen; ves njen nastop je napravil lep utis, vsa dvorana jo je poslušala v pozorni tišini.

Akademik Grafenauer je nato v kratkem govoru opisal rast Cerkev in z njo rast papeštva. Zlasti nam je obnovil spomine na dogodke papeštva v zvezi s svetno oblastjo. Videli smo, da je papeštvo notranje tembolj rastlo, čim bolj so mu nasprotniki jemali zunanji sijaj in zunanjo oblast. Prav v takih dobah se je najbolj pokazala veličina papeštva, ko je oropano vseh zunanjih pravic vodilo po svoji duhovni oblasti življenje katoliškega sveta k vedno večjim poglobitvam. V zgodovini papeštva se je tudi pokazalo, da je »veličina dedščine ev. Petra tako velika, da se tudi v nevrrednih rokah ne izgubi«.

Po teh govornih je tov. Čujež prebral pozdravno brzojavko, ki jo zbrani katoliški akademiki s starešinami pošiljajo apostolskemu nunciju s prošnjo, da svetlemu očetu sporoči izraze sinovske vdanosti vsega slovenskega katoliškega akademikega rodu. Nato je vsa dvorana zapela papeško himno, pri kateri smo opazili, da je postala že skoraj pesem ljudskega petja. Vsa dvorana jo je pela, vsem je ta naša svetlovno-nazorna himna že znana, čeprav vedno ni bilo tako. Razšli smo se s čustvi notranjega zadoščanja, da je naša katoliška skupnost vedno bolj združena in enotna. Kvas je v njej: katoliška akademika mladina.

najostrejši protest v Tokiu. Japonci so bombardirali tudi Nantau, kjer je bilo mnogo mrtvih in ranjenih. V Kantonu še vedno vlada velika panika in ljudstvo beži iz mesta. Večeraj je angleška tajna policija aretirala dva Japonca, pri katerih je našla važne dokumente. Oba sta vohunila v prid Japonske. Aretacije so v zvezi s pomorskimi manevri v Singaporeu.

Hankov, 6. febr. AA. Kitajska agencija »Central News« poroča, da se položaj v Kantonu polagoma zboljšuje. Tudi v Kantonu so se ljudje spet pomirili. Le vzdolž kvantunske obale je situacija še zelo napeta. Preko 20 japonskih vojnih ladij križari od luke Bocca Tigris mimo Hoanga, Hoičanga, Mazukanga do Čekaja, med katerimi so razvrščene posamezne kitajske obalne obrambne postojanke. Preko 40 japonskih letal je v več skupinah po 6 do 8 letal večeraj ponovno napadlo Kanton. Japonske vojne ladje so se večeraj popoldne spet približale utrdbi Bocca Tigris, a so jih kitajske obalne baterije pregnale.

Romunija pred volitvami

Bukarešta, 6. febr. AA. Državni podlajnik pri predsedstvu vlade Hodoe je snoči po radiu prečital volilni manifest vlade, v katerem navaja glavne točke programa narodno-kršćanske in kmečke stranke. Proglas naglašja, da bo vlada Goge v zunanje-političnem pogledu nadaljevala s svojo akcijo, da bi se ojačilo romunsko nacionalno dostojanstvo. Pri tem pa bo resno izpolnjevala svoje obveznosti sprejete po zaveznih in prijateljskih pogodbah. Prizadevala pa si bo tudi, da si razširi krog prijateljev v tujini, Romunija se mora odjuniti od slehernega vmešavanja v notranje zadeve katerekoli druge države, hkratu pa mora z vsi odločnostjo posegati, da bodo tudi drugi spoštovali načela o nemešavanju nasproti Romuniji.

Uradno poročilo o volitvah senatorjav

Belgrad, 6. febr. AA. Danes so bile volitve novih senatorjev namesto onih, katerim so mandati potekli 3. januarja letos. Volitve so bile v vseh banovinah, razen v Zetski, kjer ni potekel mandat nobenemu senatorju.

Po rezultatih volitev je dosegla JRZ absolutno zmago in dobila 17 mandatov od skupnega števila 23. V banovinah: moravska, vardarska, drinska, dravska, vrbaska in na področju Belgrada so bili izvoljeni vsi senatorji z liste JRZ, in sicer v moravski 1, v vardarski 3, v drinski 2, v dravski 1, v vrbaski 1 v Belgradu 1.

Opozicija ni imela svojih list v teh volilnih enotah, ker ni imela niti zadostnega števila podpisnikov za predložitev kandidatskih list.

Največje zanimanje je vladalo za volitve v donavski, primorski in savski banovini, kjer so bile postavljene tudi opozicijske liste. V donavski banovini je JRZ dosegla absolutno zmago in dobila vse mandate. Lista združene opozicije, katere nosilec je bil g. Ilija Trifunović-Birčanin, ni dosegla

niti polovice količnika in je dobila vsega 80 glasov nasproti 821, kolikor jih je dobila JRZ, ter je tako doživela popoln neuspeh.

V primorski banovini sta bili dve kandidatski listi, razdeljeni med JRZ in bivšo HSS. Dobljeno število glasov kaže nedvomno moč JRZ, ki je dobila dve petine vseh oddanih glasov.

V savski banovini je bil uspeh JRZ prav tako zelo značilen. Od 7 mandatov je JRZ dobila 2, od števila glasov je JRZ dobila skoro polovico glasov nasproti bivši HSS, odnosno eno tretjino vseh v tej banovini oddanih glasov.

Po skupnih rezultatih je JRZ dobila 17 mandatov, bivša HSS 6, združena opozicija 0.

Tudi te volitve so jasno pokazale, da ljudstvo popolno zaupa JRZ, ki je dobila absolutno večino v vseh banovinah, razen v primorski in savski, kjer pa so se njene sile prav tako močno uveljavile z doseženim številom glasov in mandatov, katerih odnos napram opoziciji, bivši HSS, kaže nedvomno vitalno moč in napredek JRZ.

Po španskih bojiščih

Salamnaca, 6. febr. AA. V svojem sinočnjem poročilu pravi Radio Nacional med drugim naslednje: V sektorju Torre Jermosa so naše čete z uspehom prodirle naprej. Zavzele so Siero Gamaro, postojanko, ki dominira nad dolino reke Estromadure, v istoimenski pokrajini.

Vrhovno poveljstvo nacionalistične vojske je izdalo komunikate, ki pravi: Na odseku pri Alfambro so naše čete napredovale 12 km. Na centralnem odseku 10, na južnem 8 km. Nacionalisti so zavzeli 16 vasi in okrog 40 nasprotnikovih postojank. Republikanska fronta je na več točkah prebita. Nasprotnikove postojanke pri Sierrri Palomeri so popolnoma obkoljene od naših čet. Nacionalisti so zaplenili republikancem mnogo vojnega materiala. Ujetih je bilo okrog 500 republikanskih miličnikov.

Palma, 6. febr. AA. Večeraj popoldne je prispela v Palma na Malorci angleška vojna ladja »Southampton« in se v tukašnji luki vsidrala.

Barcelona, 6. febr. AA. Rdeče ministrstvo za narodno obrambo je izdalo nocjo po radiu uradno sporočilo, v katerem pravi, da so 3 nacionalistična letala bombardirala Alicante. Vrgla so na mesto 40 bomb, nato pa so se odpravila v smeri proti

Santo Polu. V Alicante je bilo ranjenih 20 ljudi. Nekateri izmed njih se borijo s smrtjo. Materialna škoda je velika. Nekaj bomb je eksplodiralo v bližini alicantenske letališča.

Drobne vesti

Budimpešta, 6. febr. AA. V torek prispe v Budimpešto nemški državni podlajnik pri notranjem ministrstvu dr. Pfuntner. Dr. Pfuntner bo gost notranjega ministra. V sredo dopoldne bo predaval o sodobni Nemčiji.

Sofija, 5. febr. AA. (Stefani) Bolgarsko bosta zastopala na mednarodni konferenci proti živinski kugam prof. Nočev in dr. Diogaro. Bolgarska odposlanca sta večeraj odpotovala v Rim.

Washington, 5. februarja, b. V političnih krogih je napravila izjava poveljnika ameriškega brodograditeljskega podjetja velika senzacija. Na vprašanje nekega narodnega poslanca, če obstoj med Anglijo in Ameriko sporazum za skupna pomorski program, je admiral Leahy dejal, da o tem ne more na javni seji ničesar sporočiti. Če komisija želi, bo dal tozadevna pojasnila na tajni seji pod pogojem, da ostanejo njegove besede popolnoma tajne.

Zbor ljubljanskih prostovoljnih gasilcev

K poročilu o običnem zboru ljubljanskih prostovoljnih gasilcev, ki smo ga objavili 24. januarja, smo prejeli: Ni res, da je iz tajniškega poročila razvidno, da so bili gasilci pri požaru sokolskega paviljona v Tivoliju po nepotrebnem deležni mnogo psov in raznih surovosti iz sokolskih vrst, res pa je, da tajniško poročilo ni ničesar vsebovalo o Sokolih, zlasti pa ni očitlo sokolskim vrstam nikakih psov in surovosti napram gasilec.

Tajnik je namreč glede zapisnika o tej stvari poročal sledeče:

»Čela je poslala Gasilskemu uradu točno poročilo o incidentu, ki se je zgodil ob priliki požara »letnega paviljona« na Sokolskem telovadišču v Tivoliju, kjer sta poleg psov, katere so letela iz množice na gasilce, bilo celo dejansko napadena dva naša tovariša. Gasilski urad smo naprosili, da stori vse potrebne korake, da nas oblast v bodoče zaščiti pred slimi napadi in nam napravi pot ter odstrani ljudi, da namo lahko neovirano izvrševati svoj posel.« — Ljubljanski Sokol.

Belgrajske vesti

Beograd, 6. febr. m. V dvorani belgrajskega trgovskega kluba so se danes zbrali zastopniki trgovskih združenj iz vse države. Na dnevnem redu je bil obični zbor Zveze trgovskih združenj. Obični zbor je vodil predsednik Nedeljko Savič. Razprava o poročilu upravnega odbora o delu v protakti postovni dobi se je popoldne nadaljevala.

V dvorani Častniškega doma so imeli upokojeni častniki spominsko slavnost na ustanovitev redne srbske vojske v bivši kneževini Srbiji leta 1920.

V prostorih Avtokluba so zborovali avtomobilisti, vključeni v belgrajski sekciji. Na običnem zboru so poudarjali velik napredek našega avtomobilizma. Izvoljen je bil tudi nov odbor, v katerega je med drugimi bil izvoljen tudi gradbeni minister Dobrivoje Stošovič.

Kino Sloga Samo tri dni! Premiera velikega kriminalnega filma: **RACIJA V EKSPRESU** ki nam predstavlja nepomirljivo in divjo borbo na življenje in smrt med ameriškim čuvarji javne varnosti in zločinskimi gangsterji. V gl. vlogi: **Brian Donlevy, Gloria Stuart, Douglas Fowley** — Preditave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Danes seja skupščine

Belgrad, 6. febr. m. Jutri popoldne se spet sestane skupščina. Na dnevnem redu je izvolitev odbora za proučevanje zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o gradnji in razširitvi zdravstvenih ustanov. Nato sta na dnevnem redu še dve mednarodni konvenciji, sklenjeni med našo državo in Švedsko ter Romunijo. V prvi polovici tega meseca se bo v skupščini pričela tudi proračunska debata. Skupščinskemu predsedstvu sta tako večinski kakor tudi manjšinski odbor predložila svoji poročili. Proračunsko razpravo v skupščini bo začel finančni minister dr. Letica z daljšim poročilom. Zaradi bližnje proračunske debate so za prihodnji teden sklicane seje skoro vseh poslanskih klubov, ki bodo na njih proučili stališče, ki ga je treba zavzeti v proračunski debati. Trije klubi, in sicer tako imenovani delovni klub, radikalni in klub neodvisnih poslancev se zadnje čase potegujejo za tesnejše sodelovanje v skupščini. Nekateri poslanci se zavzemajo za to, naj bi se ti klubi združili v poseben klub, ki naj bi se imenoval blok sazuzuma. Na ta način bi se nekateri hrvaški poslanci, predvsem poslanec dr. Mačku. Na prvo vest o ustanovitvi takšnega kluba v skupščini je že pred dnevi reagiral »Hrvatski dnevnik« ter je zavrnil vse disidente bivše HSS,

ki bi se na ta način spet radi vrnil v svojo bivšo matično stranko.

Belgrad, 6. febr. m. V okviru proslave bokeljske mornarice je bilo danes tudi slovesno ustaličenje novega kotorskega škofa dr. Pavla Butorea. Novega škofa je posvetil splitski škof dr. Bonafič ob navzočnosti dubravnškega in hvarskega škofa.

Belgrad, 6. febr. m. Združeni inozemski časnikarji v Belgradu so priredili snoči v gardnem domu drugi elitni ples, na katerega je prišel tudi kraljevi namestnik dr. Ivo Perović, dalje predsednik vlade dr. Stojadinović, vojni minister, general Nikola Marič, in predstavniki najvišjih belgrajskih političnih, gospodarskih in kulturnih krogov. Na sporedu je bil tudi lep koncertni program, kakar je kraljevi namestnik dr. Perović pričel ples s kraljevim kolom.

Ker so ga dali pod kuratelo, je zažgal svoje ime

Maribor, 6. febr.

Pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je zagovarjal 46-letni posestnik Franc Zorc iz Sele zaradi požiga. Mož je slab gospodar ter vdan pijaci. Premoženje je pod njegovo upravo šlo vedno bolj rakovo pot. Ljuba mu je bila gostilna kakor delo in tako je slednjič prišlo, da so ga postavili pod kuratelo. Upravo posestva je prevzela njegova žena, ki je bila že itak soprosetnica polovice premoženja. Zorca pa je silno razpajilo, da ni več sam gospodar svojega imetja. Začel je ženo pretepati ter je neprestano iskal prilike, da se ji osveti. Grozil je že večkrat s požigom in dne 23. novembra lanskega leta se je res zgodilo, da je nastal na gospodarskem poslopju požar, ki je zajel tudi hišo ter vse skupaj uničil. Škoda je bila zelo velika, ker je bilo vse skupaj zavarovano le za 4000 din. Zorec je osumljen, da je ta požar na lastni hiši podtaknil iz maščevanja. Dasi vsako krivdo taji, ga močno obtežujejo razne okoliščine in tudi priče. Obsojen je bil na 1 leto in 3 mesece strogega zapora.

Mariborski drobiž

Maribor, 6. februarja.

Smrt starega vojaka. V Puškinovi ulici 9 je umrl v starosti 71 let upokojeni podpolkovnik Anton Satran. Pokojnik je bil rodom iz Istre ter je svoj pokoj preživel v Mariboru, kjer je imel veliko znanec. Naj počiva v miru.

Izginil. 16 letni natakarski vajenec Slavko Zorli iz Mesarske ulice 3 je že pred nekaj dnevi izginil od doma ter se še do danes ni vrnil.

Brezobziren motociklist. V Kopaljski ulici se je nepoznan motociklist zaletel v mehaničarskega vajenca Franca Goloba ter ga je podrl s kolesa. Golob je pri tem dobil lažje poškodbe, kolo pa mu je razbito ter ima škodo 300 din. Motociklist je po tem karambolu naglo zdrvel naprej, da je ušel očesu postave. Sedaj ga zasleduje policija.

Zborovanje Perunašev. Danes dopoldne so zborovali motociklistični športniki, ki so vključeni v kolesarskem klubu »Perunec«. Zborovanje je vodil predsednik Jaki. Podal je kratek pregled o poslovanju te agilne motošportne odinice v preteklem letu. Tajniško in blagajniško poročilo je imel tajnik Hlebš. Sekcija je priredila lani cestno dirko Maribor—Sv. Lenart in zvezdno vožnjo v Celovec ter se je udeleževala tudi raznih drugih športnih prireditvev. Članov šteje sekcija 49. Pri volitvah so bili izvoljeni: predsednik Jaki, podpredsednik Hlebš, tajnik Košenina, blagajnik Zizek, predsednik tehničnega odbora Otoprec, v nadzornem odboru sta Franjo Babič in Hartman. V letošnjem športnem programu ima klub več dirk ter dva izleta v inozemstvo.

Belgrajski »Balkan« toži, da po smrti kralja Aleksandra med Srbi ni nobene osebnosti več, ki bi ji vsi spoštovali in poslušali. »Vse smo pohodili v blatu in danes nihče nikogar več ne spoštuje,« pravi dobesedno, »nihte do nikogar ni obziren, kaj šele, da bi ga ljubil. Celo naše pravoslavno svečenstvo je v zadnjem času, kakor je videti, podvrženo političnim strastem. Neki najnovejši pojavi dokazujejo, da naši popi znajo biti tudi anarhisti in to ne samo navadni popi, tudi arhiereji so takšni.«

Nekaj misli ob 50 letnici smrti Andreja Einspielerja

Preveč obsežno je bilo njegovo delo, da bi mogel človek govoriti v kratkem članku o njem, ne da bi postal suboparen kronist, ki hladnokrvno naniza nekaj suhih dejstev, češ, to in to je napravil veliki Einspieler. Naštevaje naj ne bo namen teh vrstic, temveč želja, pokazati bežno sliko Einspielerjeve Koroške, ki ima z današnjo nepričakovano veliko skupnega, samo z razliko, da je v svoji borbi hudo osamljena, veliko bolj kot za Einspielerja, ko se je ves slovenski narod strnjeno boril za svoje pravice in bil za vsako nevarnost neprimerno bolj občutljiv kot danes. Tedaj je šlo za celoto, ki je čutila neko višjo medsebojno povezanost, poraz na tej ali drugi fronti bi lahko postal usoden za ves narod, zato je bila pozornost enako velika na vse strani.

Danes se je položaj spremenil: del slovenskega naroda, in to — pretežno del, se počuti v svobodni državi varnega. Občutek neke navidezne varnosti je uspal veliko napeto čujčnost, ki je prej ob najmanjši slutnji nevarnosti razgibala ves narod, da se je uprl in zastavil pot: rezko našega narodnega telesa ne pelje nobena osvajaška cesta. Samo dobrih 20 let je bilo treba in že je dober del naroda izgubil oni ostri, fini čut, ki instinktivno kaže na nevarnosti, ki pretijo samohranim celotni. Samo obronki deli slovenstva, ki so bili oslabljeni vrženi v še hujsko borbo za obstanek, samo ti deli so stopnjevali svojo občutljivost pogosto do bolešne prenapetosti, ki pa je gotovo bolj na mestu kakor brezbrizno vdanje nekemu namišljenemu občutku varnosti, ki bo trajala samo tako dolgo, dokler ne bo zlomljen odpor obronkega ali zamejnega slovenstva.

Andrej Einspieler je bil postavljen v dobo, ki je obetala Slovencev narodno in kulturno vstajenje — in neke daleč v bodočnosti je vstajal s soncem pojem svobode. Rojen 1813, se je po avstrijski revoluciji leta 1848 lahko kot zrel in dograjen mož z vsemi silami vrjel na delo. Stremil je po ustvarjanju in njegova sposobnost sta ga po osemletnem kaplanovanju po deželi privdli v Celovec, tedanje naravno kulturno središče koroških Slovencev. Tam je našel že skromno četico štajerskih slovenskih narodnih in kulturnih delavcev: Abačija, Slomška, Janežiča, ki so ga kaj kmalu vpeljali v svoj delokrog. Kot mlada, sveža moč se prav hitro osamosvoji in prevzame celo iniciativo v svoje roke.

Vse njegove delo ima dve osnovni tendenci: dvigniti kar najhitreje kulturno raven probujajočega se naroda in ga tako usposobiti tudi za politično borbo, obenem pa iskati zaslombe pri treznejšem, pravičnejšem delu nemške večine, ki ima v rokah vso oblast in ki kroji Slovencev pravice po lastni uvidenosti in presoji. Nobena teh nalog ni bila lahka; pokazalo se je, da je že prva presegala moči enega samega človeka. To je bilo mogoče najbolj usodno: Einspieler ni imel sposobnih pomočnikov! Govoriti o slovenski inteligenci na Koroškem v njegovem času skoraj ni mogoče. Nekaj redkih učiteljev po deželi in nekaj šolanih ljudi v Celovcu — to je bilo vse posvetno izobraženstvo! Koroško ljudstvo je bilo v svojem razvoju tako mlado, da je komaj zadostilo potrebam duhovniškega stanu. Zato ni čudno, če je Einspieler v svojem nagovoru kot zlatomušnik (leta 1887) potožil: »Za vero katoliško in materin jezik sem delal in trpel vse svoje življenje; za to sicer ne zaslužim nobene hvale in zahvala, to je bila moja, to je vsakega Slovenca sveta dolžnost. Toda, dragi moji, jaz sem sam, sam... zato vas prosim v imenu Boga pravičnega, pomagajte mi tudi vi, vsak po svoje, in naše skupno delo bo Bog blagoslovil, da središče zmaga pravična stvar...« V solzah je izrekel Einspieler to svojo prošnjo, gotovo je bila iskrena in resnična.

Einspieler je oral med koroškimi ljudstvom ledino, toda bil je preveč osamljen, da bi se mu bilo moglo posrečiti, da bi z enim samim življenjem napravil iz ledine plodno njivo. Vzporedno z njim je delal tudi njegov nasprotnik: Nemci so onemogočili vsako borbo slovenskega ljudstva za

slovensko šolo. Pod pretvezo naprednosti so zvalili marsikaterega Slovenca v nemški tabor. Izkoriščali so gospodarsko nadmoč in državno oblast v svoje ozkosrčne nacionalne namene. — In na žalost je bilo treznejših in pravičnejših Nemcev, na katere se je Einspieler obračal s svojimi »Stimmen aus Innerösterreich«, s svojo »Draupost in s svojo »Kärntner Volkstimme«, teh pravičnih Nemcev je bilo tako malo, da so dobesedno utonili v morju nemškega narodnega sovražništva, ki se je po zmagi nad Francijo (1870) razbohotil kot nalezljiva bolezen. In tako je moral Einspieler na svoji smrtni postelji resignirano priznati: »Izgubil sem vero v pravičnost nemškega brata...«

Sama po sebi se ponuja neka vzporednost s sedanjo Koroško. Einspielerjevo delo je sicer rodilo prav lepe uspehe: koroško ljudstvo je vidno raslo in se začelo razvijati v zavesten narod. Tik pred vojno je bilo na Koroškem že prav lepo številce izobraženov in samo nekaj desetletij bi bilo zadoščalo, da bi koroški Slovenci iz svojih lastnih moči zadostili glavnim kulturnim potrebam. Toda čisto nepričakovano je prišel preokret: s plebiscitom je slovenska Koroška na mah izgubila vse, kar se je tekmo dolgi desetletji s težavo in z žrtvami ustvarilo. Koroško ljudstvo se je znašlo zopet v nekaki primitivni dobi, brez lastne inteligence, torej brez vodilne plasti. Slovenski duhovnik, ki je edini še ostal med svojim ljudstvom, ne more nadomestiti vseh ostalih izobraženov. In tako se je več kot pol stoletja po prvih uspehih Andreja Einspielerja začela na Koroškem družba Einspielerjeva doba — brez Einspielerja. Koroški Slovenci so bili po plebiscitu v svojem razvoju vrženi za dobrega pol stoletja nazaj. Treba je bilo začeti zopet znova.

In zanimivo je dejstvo, da danes slovensko narodno življenje na Koroškem povsem obvladajo Einspielerjeva načela: zvestoba do vere, do materine besede in do države. Podobno iščejo razumevanja pri pravičnejšem in treznejšem delu nemškega naroda, se obračajo do njega s pozivi v nemški besedi in ga skušajo prepričati o upra-

vičenosti svojih narodnih teženj. Kakor je svoj čas Einspieler ob navalu nadutega nemškega nacionalizma naletel pretežno na gluha ušesa, tako imajo danes koroški Slovenci opraviti s še veliko bolj sovističnim nacionalizmom, ki načelno povzdiguje nemški narod v »Herrenvolk« — gosposki narod, veliko prevzvišen, da bi se hotel in mogel ozirati na težnje nekega manjvrednega ljudstva. Mogoče je bistvena razlika v pogojih nemškega nacionalizma: za časa Einspielerja je bil nemški narodni ponos zunanji izraz notranje sile mladega naroda, ki je po padcu Napoleonove Francije stolpal od zmage do zmage, vedno višje, dočim je današnja nacionalna prenapetost hudo umetna utvara, nekak bolesten izraz nepriznane veličine, ki hoče vletati v svetu mnogo več kakor ji pripada po naravnih pogojih. A vendar je učinek isti: gluha ušesa! Zeleti bi bilo, da bi končno vendarle prevladala razum in resničelnost, da bi ne bilo treba tudi sedanjim koroškimi Slovencev priznati z Einspielerjem: »Izgubili smo vero v pravičnost nemškega brata!«

Drobne vesti s Koroške

V Celovcu je umrl generalni vikar J. B. Schmitzer v starosti 71 let. Pokojnik je bil na svojem odgovornem mestu koroškimi Slovencev pravičen.

Podrobna preiskava o poneverbah pri borovelski občini je dognala, da je bivši tajnik Werner, ki je medtem umrl, poneveril vsega 7398 šilingov javnega denarja. Glavno odgovornost nosi bivši župan Sešin, ki je Wernerja nastavljal proti volji ostalega odbora in ga ves čas službovanja močno protežiral.

Razveseljiva je slika ljudskega gibanja v St. Lju na Dravo. V preteklem letu je bilo 7 smrti in 32 rojstev.

Ob priliki družinskega dne v Svecah so bili na sporedu tudi izločki iz nove knjige saslja in Ramovca, ki je pisana v rožanskem narečju. Poslušalstvo je bilo nad vse navdušeno, ko je slišalo v lastnem narečju narodne pripovedke in izreke.

V Železni Kapli je v visoki starosti 92 let umrla ga. Katarina Piskernik. Bila je vzorna slovenska in krščanska mati. Življenje je dala 13 otrokom, od katerih jo je samo še 8 preživelo. Vsi so ji sledili v ljubezni do slovenske besede.

Na Dobraču so ustrelili ogromnega volka, ki je na Koroškem zelo redka prikazen.

Primorske vesti

Iz Jugoslavije na gledališko predstavo v Trst

Iz tržaških dnevnikov posnemamo, da pričakuje tamkaj dve skupini gostov iz Jugoslavije, ki si želijo ogledati mesto in prisostvovati dne 8. in 10. februarja predstavi »Manon« v tržaški operi. Listi navajajo, da bo v vsaki skupini najmanj 50 potnikov. Listi podčrtavajo, kako razveseljivo je dejstvo, da pokazuje v Jugoslaviji toliko zanimanja za italijansko kulturo in še posebej za znanega italijanskega peva Beniamina Giglija, ki bo pel pri predstavi Manon. Obisk Jugoslovanov je, tako pišejo tržaški listi, zasluga velikih prizadevanj italijanskega pokrajinskega urada za razvoj turizma v Julijski pokrajini kakor tudi podobne ustanove za turizem v Jugoslaviji. Ti dve ustanovi sta razvili močno propagando, ki da je rodila sijajne uspehe. Zanimanje Jugoslovanov za gledališke prireditve v Trstu je najlepše znamenje za naraščanje razumevanja za italijansko kulturo med Jugoslovani. Listi na koncu še dostavljajo, da bodo jugoslovanski gosti (brez dvoma gre v tem primeru za Slovence!) lepo sprejeti in da bodo poleg kulturnega užitka odnesli iz Italije najlepše spomine.

Domov se vračajo...

Iz italijanskih in jugoslovanskih listov kakor tudi iz zasebnih virov je bilo mogoče ugotoviti, da se je po dr. Stojadinovičevem obisku v Rimu, ko je Mussolini v spomin na ta dogodek odredil izpust na svobodo vseh pregnanih Slovencev iz Julijske krajine, vrnilo nazaj precejšnje število teli pomiloščenec, med katerimi so znana sledeča imena: Sajovic Jaka, doma v Postojni, Zivec Fr., doma iz Barkovlj (ki je šel v internacijo šele jeseni lanskega leta in sicer za dobo dveh let), Jug Ivan iz Solkana, ki je kot član fašistične stranke izpovedal komunistična naziranja, Kamenšek Karel, doma iz Gorice, Sirk Karel iz Višnjevika na Brdih, ki se je nespodobno izražal o abesinski vojni, Doles Andrej iz Postojne, Čuk Milan tudi iz Postojne, Lenček Ivan, prav tako iz Postoje. Vsi ti so se vrnili domov po tako imenovani decembrski amnestiji. Ostali interniranci so brez dvoma že tudi na potu v domovino.

Opozoriti bi je treba svoje na to, da vsi, ki se nahajajo kjerkoli v internaciji, ne spadajo pod pomiloščenje. Nekaj jih je bilo interniranih zaradi pretepev, pijančevanja in razuzdanega živ-

† Župnik A. Slamič

Letošnjo zimo je smrt na široko zamahnila s koso med duhovščino tržaške škofije. V petih letih je pobrala šest gospodov. Umrli so pred bažičem Ellner, Kratzig in Theuerschuh, po novem letu pa starosta Rebolj in Vinko Dolenc. Kot šest se je pridružil tej častitljivi skupini Anton Slamič, župnik v Dekanih pri Kopru in častni konzistorialni svetnik tržaške škofije. Na dan sv. Antona je še vesel praznoval svoj 65. god v krogu duhovnih sobratov, leden pozneje, 24. januarja, ga je že Gospod odpoklical z dela. Čez par mesecev bi praznoval 30-letnico župnikovanja v Dekanih. Bog je hotel drugače. Velika vrzel je spel zazijala v vrstah tržaške duhovščine. Globoka žalost je legla na osirotelo dekansko župnijo. Umril je mož, ki je bil vedno svetel vzor modrega in delavnega dušnega pastirja. Anton Slamič se je rodil v Kocolu pri Trstu 6. januarja 1873 in je bil v mašnika posvečen 23. julija 1899. Kaplanoval je nekaj časa v Trstu, kjer je bil tudi prefekt v škofijskem konviktu. L. 1908. ga je tedanji škof Nagl instaliral na župnijo Dekani. Po vojni je mnogo let opravljal tudi visoko ležečo sosednjo župnijo Tinjan, katero je pred 2 letoma opustil, ko mu leta in naduha niso več dovolile hoditi v hrib. Njegova smrt je vendar tako nenadno udarila, da je bridko odjeknilo daleč okrog. Naj v nebesih uživa veselje, ki mu je bilo v ta leta le poredkoma v delež.

Jugoslovani obiskujejo Julijsko krajino

»Agisc« poroča, da je sprejela od obmejnega italijanskega komisariata v Postojni nekaj številnih podatkov o osebnem prometu čez mejo. V letu 1937 je prišlo samo po železnici iz Jugoslavije v Italijo čez Postojno 547.875 oseb. Od teh je bilo 75.654 izletnikov, ki so se pripeljali v 135 posebnih vlaki. Med to izletniško skupino pa je bilo 22.848 jugoslovanskih državljanov. Podatki glede prehoda meje pri Kačji vasi pa kažejo, da se je tamkaj prepeljalo čez mejo v avtomobilih in avtobusih 39.076 oseb, ki so bili skoraj izključno jugoslovanski državljanji.

kakor pri kopiranju na majhne formate. Svež ustaljevalec in med ustaljevanje in izpiranje vključena kopol 1% raztopine sode skrajša proces izpiranja in je obenem sigurno jamstvo za uspeh. Skoraj vsi papirji v ustaljevalcu nekoliko potemniijo ter se s tem risba nekoliko ojači, kar je pri razvijanju upoštevati.

Slika upade in zgubi briljanco skoraj pri vseh bromosrebrnih papirjih, ko se posušijo. Osvežimo jih, če jih prevlečemo s prav tanko plastjo kar moči brezbarvnega taka (z etiketnim lakom itd.).

Sibko krita mesta na negativu je zlasti pri kontrastnih negativih zelo težko povečati, ne da bi preveč počenela in zgubila risbo na podrobnostih. Pomagamo si tako, da jih med osvetljevanjem zasenčimo z roko ali primernim kartonom za toliko časa, da so v primeri z gosteje kritimi deli slike pravilno osvetljeni. Karton moramo držati v takšni razdalji od slike, da nima senca, ki pada na papir, ostrih obrisov, poleg tega ga moramo nekoliko premikati, da tudi s tem naravno mehak prehod v nepokrite dele slike.

Varčujmo s papirjem in povečajmo samo izrez, ki smo ga določili že na kopiji. Marsikdo ima navado — ali bolje, razvado, da poveča celoten negativ in šele potem pošče najboljši izrez slike. To je potrata papirja ter je vsekakor bolje, uporabiti takšne odpadke za poskusne osvetlitve.

Naša društva

Fotoklub Ljubljana, Program za tekoči leden: v torek predavanje, v petek pregled in kritika Koppitzove mape. Večer vodi g. Peter Kocjančič.

Začetniški tečaj bo Fotoklub Ljubljana ponovil, če se bo prijavi dovolj interesentov ter poziva vse amatere, ki bi se za tečaj zanimali, naj se čimprej javijo v klubovem lokalu za Mladiko (ob torkih in petkih od 20 dalje). Javijo naj se ponovno tudi amatere, ki so se za tečaj že prijaviili.

ljenja, nekaj pa tudi zaradi širjenja komunizma. Ti verjetno še ne bodo prišli domov in bodo moralni kazni preostali. Ostali politični kaznjenci pa se vrnejo.

70 letni starček umoril 64 letno starcko

Iz tržaških listov posnemamo silno oduren zločin, ki se je pripetil v Trstu v župniji sv. Jakob. Nedaleč od bivše Ciril in Metodove šole je 70 let stari Maksimilijan Segee proti vsakemu pričakovanju napadel 64-letno Viktorijo Marušič, svojo sorodnico. Ko je stariko mikastil sprva brez vsake velike škode je starček nenadno zbehnel, začel vpiti, nakar je potegnil izpod jopiča dolg nož, ki ga je v pobesnelosti večkrat zasadel v Marušičev, ki jo je takoj polila kri in se je zgrudila nezavestna v krvno mlakužo. Znořeli morilec se je potem, ko se je prepračil, če je Viktorija res na tleh in se ne giblje več, spustil v divji beg po ulicah, za njim pa nekaj očividcev, ki so bili priča temu krvavemu dejanju, ki ni trajalo več kot samo nekaj minut. Policija je beguncu zastavila cesto in ga prijel ter ga odpeljala v policijske zapore, kjer ga je zadržala. Tamkaj so ugotovili, da je bil morilec že večkrat v bolnišnici za duševne bolezni in da se mu je zopet zbledlo. Poslali so ga v bolnišnico, kjer ga bodo še opazovali. Marušičeva je pa izdihnila kar na ulici.

Zopet nesreča zaradi granate

V goriški bolnišnici se bori, kot smo obveščeni, s smrtjo 14letni Ladislav Devetak, doma iz goriške okolice. Pri prekopavanju zemlje je naletel na staro granato, ki jo je izkopal ter začel po njej udrihati, da bi jo odprl ter pobral smodnik in plemenite kovine. Toda kar nenakrat je granata eksplodirala in mu prizadela hude telesne poškodbe. Zdravniki imajo upanje, da mu bodo rešili življenje. Naravnost čudno je, da se po tolikih, skoraj že vsakdanjih nesrečah, ki so večidel smrtnega izida, domače prebivalstvo ne spamejuje in ne pušči teh nevarnih razstrelivov pri miru, ko ima vendar možnost, da pokliče vojaško oblast, ki prevzamejo vs nadaljnjo odgovornost. Izgovor, da potrebujejo denar, ki ga s takšnimi izkopinami zaslužijo (ker prodajajo smodnik) vendar ne more držati, ko pa je pri tem poslu življenje v nevarnosti in ko obstojajo tako strogi predpisi glede pobiranja municije in orožja po bivših goriških bojnih poljih.

Pri Kanalu so našli na zemeljske ostanke nekega neznanega vojskega vojaka. Ob kosteh so bili še kosi stare avstrijske uniforme. Oblasti so dale kosti lepo spravit in jih prepeljali na vojaško pokopališče v Oslavju, kjer bodo zemeljski ostanke tega neznanega junaka položili k večjemu počitku.

Otroka je povozil do smrti

Iz Trsta nam pišejo, da so blizu Optin povozili 9 let staroga dečka Adalberta Benčina in da je kmalu na to v bolnišnici v Trstu podlegel smrtnim poškodbam. Malega Adalberta je podrl avtomobil, ki je pridviljal po cesti ki pelje v Sezano in ki v naselju nikakor ni zmanjšal svoje hitrosti. Na cesti se je igrala skupina otrok, med katerimi je bil tudi mišl Benčina. Avtomobilistu se ni zdelo vredno, da bi se oziral na naselje in na otroke, ki se drenjajo na cesti. Z vso brzino je zavozil naravnost v sredino otroške skupine in podrl na tla malega Adalberta, ki ni utegnil vreči se na stran. Otrok je bil takoj pod avtomobilom, ki je drvel čez njega in se šele potem ustavil. Ljudje so hoteli voznika na lcu mesta kaznovati. Otrok so v nezavesti in s težkimi poškodbami pobrali, ga naložili na avto in ga odpeljali v Trst, kjer pa je v bolnišnici kmalu umrl. Policija je sicer jazla. Pogreba se je udeležilo izredno veliko ljudstva iz Občin in okolice.

Pod ključ

Iz Tolmina poročajo tržaški listi, da so policijske oblasti tamkaj zaprle 60 letnega Rutarja Ivana. Vzroki za arelacijo niso prav znani. Oblasti so dejale, da so pri starčku našli, ko so tamkaj opravljale hišno preiskavo, staro vojaško puško iz avstrijskih časov. Ker Rutar baje ni znal povedati, odkod ima puško, so ga odvedli v zapore v Tolmino, od koder ga hočejo spravit še dalje, ako bo preiskava dognala, da je kriv potuše, kot zaenkrat govori obtožnica.

V Srpencih so orožniki napravili hišno preiskavo pri Antonu Pičulinu, staremu 28 let, ki je bil ovaden, da brani pri sebi municijo in orožje. Hišna preiskava je dognala, da je imel Anton pri sebi pest smodnika, ki ga je dobil iz stare avstrijske granate ter dve dinamitni patroni istega izvora. Ker Pičulin ni mogel opravičiti tega lastništva in tudi ne razložiti, čemu je potreboval razstrelivo, ga je orožništvo odgnalo v Gorico, kjer je sedaj zaprt.

Nesreče. 41 letna Marija Zbogar so je v Laznih nad Čepovanom smrtno ponesrečila, ker je na poldnevi stezi padla in se zvalila v 350 m globok prepad, kjer so jo našli mrtvo. — V žitnišnici petroleja na Reki se je nepričakovano podrl star zid in zasul večje število delavcev. 34 let stari Lojze Stehal je pri tem izgubil življenje. — Z lesenega ogrodka nad Sočo, kjer grade novo električno centralo blizu Dolenjega Loga je padel v Sočo Ciril Kumer. Padel je tako nesrečno med skale rečne struge, da je bil takoj mrtve. Pokopali so ga v Logu.

Osebnice. Za občinskega komisarja v Dobrovi v Brdih je bil imenovan član fašistične stranke Ulderik Rusjan. Dosedanji komisar Ludvik Fabrizi je bil odstavljen. — Za občinskega tajnika v Soči je bil imenovan Oskar Franzot. — Zakoncemna Godina je prefekt v Mussolinijevem imenu izročil nagrado 600 lir, ker je žena povila dvojčke.

Pod ključ. Alojzij Hacin, doma iz Ljubljane, je bil na državni meji v bližini Podbrda aretiran, ker je šel čez mejo brez predpisanih potnih listin. Trenutno se nahaja še v prostorih sodišča v Tolmini. — V Zadnu pri Tolmini so orožniki prišli Josipa Lebana, starega 29 let. Pred nekaj meseci je šel namreč čez mejo v Jugoslavijo brez potnih listin in bo moral sedaj, ko se je vrnil, presedeti kazni, ki mu je bila takrat v odsotnosti prisojena. — Znani France Krub, doma iz Sembij pri Trnovem, ki je bil na Reki, kot smo že poročali, obsojen na dosmrtno ječo, je bil sedaj odpeljan v kaznišnico Porto Logone na otoku Elbi. Tamkaj se nahaja še Ivan Zagar, doma iz Sušice pri Košani, ki je tudi obsojen na dosmrtno ječo, ker so ga obdolžili, da je ustrelil millénika.

Praga, 5. febr. AA. (ČTK.) Ko se je neko letalo spuščalo na tla, se je vnelo. Pilot se je ubil, opazovalec ima pa lahke poškodbe.

Zemunska vremenska napoved: Prevladovalo bo vedro vreme na zapadu in Primorju, oblačno in megleno drugod po državi, vendar se bo tudi tam nebo polagoma zjasnilo. Temperatura se ne bo mnogo spremenila.

Veliki pustolovski film o ljudeh in živalih
Kraljica džungle
Danes ob 16., 19-15 in 21-15 uri
Bogat dopolnilni spored!
KINO MATICA Telef. 21-24

FOTOMATER

Za prakso

Kontrasti se zdijo pri rdeči luči večji kakor so v resnici, v manjši meri tudi pri oranžni svetlobi, pri rumenozeleni pa jih vidimo v pravih odtenkih. Kdor dela pri rdeči temnišni svetilki, naj pred prekinitvijo razvijanja pogleda povečavo v prosoju tako, da bo obrnjena slika proti svetilki. Če se zdi, da je slika dovolj krita, je razvijanje prekiniti, sicer je z razvijanjem nadaljevati.

Prah. V najbolj čisti tennici imamo oprava s to nadlogo. Vieže se na negativ, ki ga povečavamo, nabere se v povečevalnem aparatu in na površini svetločutnega papirja. Bele pike in pikice, ki jih povzročajo na povečavah, je mogoče odstraniti le z dolgotrajno, mučno in zamudno rešitvijo. To je zlo, ki se mu ni mogoče popolnoma izogniti, lahko pa ga nekoliko omilimo, če prav skrbno in previdno očistimo negativ prahu, preden ga vložimo v povečevalnik.

Praske in druge nečistoče in napake na negativu niso nič manjše nečistoče kakor prah. Objektiv jih pri povečavanju seveda ne preze in poveča napake negativu prav tako, kakor njegove tehniško brezhibne dele. Čim trša je osvetljava, tem bolj so takšne napake na povečavi vidne. Manjše praske in slične poškodbe postanejo manj vidne že s tem, če postavimo med kondenzor in negativ mlečno ali motno steklo in s tem svetlobo »zmehčamo«. Bolj vidne praske in mehanske poškodbe pa se na povečavah ne odražajo tako ostro ali celo popolnoma izginejo, če položimo negativ v tekočino, ki ima približno enak lomni količnik kakor podlaga slike: v bencol, terpentinovoj olje, glicerini itd. Na čisto stekleno ploščo vlijemo n. pr. nekaj kapljic glicerina ter položimo nanjo negativ zelo previdno, da ne nastanejo značni mehurčki. Potem kanemo nekaj

kapljic glicerina tudi na hrbet negativa ter položimo nanj prav tako previdno drugo dobro očiščeno stekleno ploščo in negativ povečamo. Nato ga izperemo. Nekoliko spolzek postopek, toda priporočljiv in siguran.

Zrno je nestovor, ki se pojavlja pri zelo velikih povečavah kljub ostri opoziciji emulzionařev in amaterjev. Nekoliko ga lahko zbrisemo, če napravimo povečavo na papir z grobo strukturo, če osvetlimo papir skozi zelo fino matirano steklo, ki ga položimo nanj za čas osvetlitve, ali pa če vključimo za eno tretjino osvetlitve pred objektivi dostavno lečo za mehko risanje, ostali dve tretjini pa osvetlimo brez dostavne leče.

Hudo kontrastne negativne majhnih formatov povečamo uspešno tako, da jih najprej otenjimo v plavi barvi in nato povečamo na kontrastnem papir. Druge metode imajo različne nedostatke: ali je proces zvezan z nevarnostjo, da se negativ pokvari, ali pa se zdebeli zrno. Pri opisani metodi se tega ni bati. — Lahko napravimo na tudi tako: povečavo osvetlimo nekaj več kakor bi bilo potrebno ter položimo nato papir, preden ga razvijemo, v 1% raztopino kelijevega bikromata. Potem ga nekoliko opakujemo v čisti vodi ter razvijemo in ustalimo kakor običajno.

Razvijanje. Najboljši uspeh je dosegljiv le z razvijalcem, ki ga tovarna za uporabljeno vrsto papirja priporoča. Običajno je to metal-hidrohlinon, toda za različne papirje v različni sestavi. Najbolj aktiven je sveže nastavljen razvijalec, ki mu dodamo malenkost že rabljenega razvijalca. Toda le malenkost, ne pol na pol. Razvijanja ne smemo prekiniti, dokler ni slika od kraja razvita. Le tako dobi slika sočno barvo. Premalo razvite povečave so medle in barvno neizrazite, sive.

Ustaljevanje in izpiranje naj bo z ozirom na draginjo papirja velikih formatov še bolj skrbno

Nedeljski sport

Škafalne tekme na Planici

Rateče, 6. februarja.

SK Ilirija je danes priredila v Planici medklubne škafalne tekme za naraščaj na 25 metereki in za juniorje na 40 metereki skakalnic. V obeh tekmah je startalo po 20 skakačev.

Prireditve, ki se je pod vodstvom jeseniških sodnikov gg. Smoleja in Černeta hitro, brez bujnih padcev in neereč razvijala, ob krasnem vremenu in najboljših snežnih razmerah, je pokazala odlične napredek naših mladih gorenjskih skakačev, predvsem Jeseničanov in pa članov kluba prireditelja, naše Ilirije, ki za to smuško panogo vrši najučinkovitejšo propagando. Rezultati so naslednji:

Naraščaj (25 metrov):

Skoki v konkurenci:

1) Bukovnik Leo (Bratstvo), s skoki 17, 17, 16,5. Število točk: 197,8. — 2) Razinger Lojze (Bratstvo), 16, 15,5, 16. Točk: 184,5. — 3) Mežak Jože (Ilirija), 15, 15,5, 15,5. Točk: 180,6.

Skoki izven konkurence:

1) Zajc Anton (SK Ljubljana), s skoki 19, 17,5, 17,5. Točk: 200,6. — 2) Razinger Tone (Bratstvo), 17, 17, 16,5. Točk: 193,3. — 3) Jeklič Janez (Ilirija), 16,5, 15,5, 15,5. Točk: 183,5.

Juniorji (40 metrov):

Skoki v konkurenci:

1) Mežak Janko (Ilirija), s skoki 22,5, 27,5, 28. Točk: 203,1. — 2) Razinger Anton (Bratstvo), 21, 25, 27. Točk: 198,5. — 3) Rožič Janez (Ilirija), 21, 25, 24,5. Točk: 188,8.

Skoki izven konkurence:

1) Razinger Lojze (Bratstvo), s skoki 17,5, 22,5, 23,5. Točk: 189,2. — 2) Poljinar Cvetko, 20, 24, 25. Točk: 186,2. Izven. — 3) Hedenik Tine (Ilirija), 20, 21,5, 26,5. Točk: 181,6.

Umetno drsanje na Bledu

Bled, 6. febr.

Danes dopoldne je bila na Bledu ekshibicija v umetnem drsanju, ki jo je priredila SK Ilirija iz Ljubljane. Prišla je skoro celokupna drsalna sekcija Ilirije, da pokaže ta lepi šport številnim gostom in domačinom. Prireditve se je začela ob 11 dopoldne na ledu pred hotelom »Toplice«. Vreme je bilo naravnost idealno. Nastop se je začel s točko, ki jo je podala mlada talentirana gđ. Pirč. Nato je nastopil g. Betetto, za njim pa je gđ. Vizjak zaplesala valček, ki je zelo navdušil občinstvo. Enako tudi Schelnova. Največjo pozornost pa je vzbudila točka Palmetova, ki je nastopila kot blejsko dčkle v lepi narodni noši, kar je navdušilo vse prisotne. Vse figure je podala izvrstno in zato zaslužno žela najširše odobravanje. Nato sta nastopila še juniorski prvak Piber in za njim Tuma, ki sta nam oba pokazala nekaj zelo lepih figur. Najlepša pa je bila najbrž točka, ki sta jo podala par Palme in Piber, ki sta krasno zaplesala valček. Na splošno željo sta morala to točko ponoviti. Ekshibicija je lepo uspela. Zahvaliti se moramo za to posebno ravnanje »Putnikac dr. Žizku, ki se sploh zelo zavzema za razvoj Bleda.

Mladinske drsalne tekme SK Ilirije

Ljubljana, 6. februarja.

Na odlični ledeni ploskvi drsališča pod Cerkovnim gradom, pri krasnem solnčnem vremenu in pri precejšnjem zanimanju občinstva so bile danes od 9 do 11 drsalne tekme naših najmlajših, naše bodočnosti v drsalnem športu. Udeležba pri deklkah je bila zadovoljiva, saj jih je nastopilo 12, pri dečkih pa je bila udeležba nezadostna, nastopili so samo 4. Glavna naloga drsalne sekcije SK Ilirije bo spet, med moško mladino propagirati lepi drsalni šport, ki ga je nekoliko izpodrinil hokej na ledu. Kvalitetno znanje ni bilo na posebni višini, razen par izjem. Omeniti je pri tem mlado Marico Bogataj, ki je pokazala prvovrsten program in ki bi se jo lahko uvrstilo med starejše drsalke. Velik talent kaže mladi Slapničar Janez. Z malo pridnosti bo lahko dosti dosegel. Vrstni red doseženih mest je bil sledeči:

Dečki: 1. Slapničar Janez 113 točk, 2. Lavrenčič Norbert 79 točk, 3. Hočvar Rado 68,8 točk, 4. Weiss Niko 68,3 točk.

Deklice: 1. Bogataj Marica 135 točk, 2. Mayer Dora 107,5, 3. Ziberna Alenčica 103, 4. Strass Ladi 90, 5. Kralj Renata 87,5, 6. Jankovič Meta 87.

Sledila je razdelitev nagrad in kolajni. Sodili so gg. ing. Bloudek, Kavšek in Vizjak.

Slalom prvenstvo dravske banovine in mariborske ZSP

Maribor, 6. febr.

Danes je bila pri Celjski koči prireditve SPD Celje za slalom prvenstvo dravske banovine in mariborske zimskošportne podzveze pod pokroviteljstvom bana dr. Marka Natlačena. Nastopilo je 49 tekmovalcev. Izven konkurence je tekmoval za vojaško ekipo prvak mariborske podzveze v slalomu Cizelj, ki je dobil 7. mesto, pa je bil diskvalificiran. Prvenstvo je odneslo izvrstno moštvo turističnega kluba Skala, v katerem so tekmovali esmo državni reprezentanti Heim, Praček, Koblar in Novak. Skala si je priborila darilo bana dr. Marka Natlačena. Drugo mesto je zasedlo moštvo SPD Celje v postavi Herle, Gradišnik, Meštrov in Mirnik. V celotnem je dosegel najboljši čas Heim (Skala) 3.00,2, drugo Praček (Skala) 3.02,7, 3. Koblar (Skala) 3.16,1.

V podzveznem prvenstvu pa so zasedli: 1. Mucok 3.17,4, 2. Herle 3.59,3, 3. Gradišnik 4.02,9.

Tekme so potekle v najlepšem redu brez vsake nezgode po precej ugodnih snežnih razmerah.

Mariborski sport

Maribor, 6. februarja.

TEKMA ZA MAVERJEV POKAL

Danes se je pričel drugi del tekmovanja za zimski Maverjev pokal, in sicer se je odigralo prvo kolo revanžnih tekem. Vreme je tudi topot bilo izredno naklonjeno prirediteljem ter se je na odličnem igrišču zbralo nad 600 gledalcev. Kot prva sta nastopila

ZELEZNIČAR : SLAVIJA (Pobrežje) 7:2 (6:0)

V prvi polovici igre Slavija sploh ni prišla do besede ter je izgledalo, da se bo poraz, ki ga je doživela v prvem srečanju (11:1) ponovil. Toda v drugem polčasu je prišla odlika moštva, to je »po-zrtvovalnost«, spet do veljave ter se jim je celo posrečilo ta del igre z 2:1 odločiti v svojo korist. Zelezničar v tem polčasu nikakor ni mogel urediti svojih vrst. Pri Slaviji sta bila spet najboljša Berlek in Tomažič, v vrstah Zelezničarja je bil najzanesljivejši Frančes na centerhalvu, ostali pa so bili pod svojo običajno formo. Zanesljiv sodnik je bil g. Kopic.

MARIBOR : RAPID 2:2 (1:2)

Tudi ta tekma med starima rivaloma se je končala navzlic naporu obeh moštev neodločeno. Dasi je imel Maribor skoraj tri četrti igre v svojih rokah, se mu ni posrečilo, da bi številne napade in svojo premoč tudi številčno pokazal.

Igra je bila prav živahna. Maribor je že v pričetku močnejši ter po lepem strelu Kurta v 19. minuti zabeleži prvi uspeh. Zaradi nerodnosti g. Malgüca je prišel Rapid v 35. minuti do izenačenja. V drugi minuti zatem strelja Križan ostro in žoga zbeži Markuču iz rok v gol. V drugi polovici velika ofenziva Maribora. Celu vrsto ugodnih prilik napad ni mogel izkoristiti. V 14. minuti strelja Kirbiš iz daljave 25 metrov radi foulda diktirani prosti strel z bombo pod prečko v mrežo. Rapidovci le redko prihajajo čez svojo polovico. Tik pred koncem uspe Rapidu predrti še z enim napadom, toda strelca je sodnik odklonil. Tekma končuje v vrsti novih napadov, ki pa so vsi neizbrabjeni. Sodil je g. Nemeč.

Po današnjem tekmovanju so izgledi posameznih moštev še nepregledni. Vsi trije klubi imajo možnost, priboriti si prvo mesto.

- 1) Maribor 4, 2, 0, 15:9, 6.
- 2) Zelezničar 4, 2, 1, 1, 22:10, 5.
- 3) Rapid 4, 1, 3, 0, 7:5, 5.
- 4) Slavija 4, 0, 0, 4, 5:15, 0.

*

BSK:Slavija (Sarajevo) 1:0.
Gradjanski:Hajduk 2:0.

Dobrovoljci so zborovali

Ljubljana, 6. februarja.

Danes ob 10 dopoldne so v »Zvezdi« zborovali vojni dobrovoljci, ki so se borili na solunski, dobruški in drugih frontah. Udeležba na običnem zboru je bila prav lepa. Zborovanje je vodil predsednik prof. Jeras, ki je pozdravil zlasti zastopnika divizionarja g. polk. Zivanoviča, češkega konzula g. Minovskega in druge odličnike. Blagajniško poročilo je podal dr. Hebein, dr. Ernest Turk pa je poročal o knjigi »Dobrovoljci-kladivarji Jugoslavije«. Tajniško poročilo je podal g. Prinčič. Organizacija šteje sedaj skupno 123 članov. V imenu invalidov je kapetan Per apelarjal, naj bi odbor posredoval pri ministertvu za socialno politiko, naj se izda nov invalidski zakon. Pri volitvah je bil izvoljen pretežno stari odbor s prof. Jerasom na čelu.

ZFO

Pregledne tekme za mednarodni mladinski tabor v Ljubljani

Ljubljana, 6. februarja.

Danes so bile v Ljubljani prve pregledne tekme naših mednarodnih kandidatov za mednarodni mladinski tabor, ki bo v dneih od 26. do 29. junija t. l. Topot so se pomerili med seboj samo orodni dvanajsterojbniki, t. j. tekmovalci, ki tekmujejo v telovadbi in štirih lahkoatletskih panogah. Prijavili so se naši najboljši, manjkali so samo trije, ki so bili službeno zadržani.

Te tekme, ki so se izvršile v navzočnosti našega širšega mednarodnega sodniškega zbora, so pokazale velik napredek naših mednarodnih kandidatov. Mladi fantje, polni navdušenja za telovadno umetnost so pokazali, da lahko pričakujemo lepih uspehov na letošnjih mednarodnih tekmah v Ljubljani. Lepo številno telovadcev, ki so vredni nasledniki svojih prednikov, so nam najboljši porok za dostojen napredek v tej lepi telesnovzgojni panogi.

Obvezne vaje na orodju so delale nekaterim še preglavico. Vendar pa je od zadnjega srečanja opaziti velik napredek, kajti danes smo videli več telovadcev, ki so obvezne vaje prav dobro v celoti izpeljali. Vaja na drogu, ki je sicer težja od one na bradlji, gre večini boljše kakor obilgatna vaja na bradlji. Najtrši oreh na bradlji za vse je po prevalu naprej navzgor v čisto ročno stoji. Je to krajša vaja kakor na drogu, mendar močno za-

beljena, tako, da imajo posamezni tekmovalci polne roke dela z njo. Današnji pregled pa je tudi v tem pogledu pokazal lep napredek in lahko pričakujemo od naših tekmovalcev, akoravno so samo eno leto aktivno telovadili, lepih uspehov.

Vaje na konju so pokazale lep napredek, vendar v splošnem še vedno niso mogle zabrisati vtisa, da se to orodje bolj mačehovsko obravnava v naših telovadnicah. To sicer ne velja za vse tekmovalce, vendar jih je nekaj vedno med njimi, ki se kar nočejo sprijazniti s konjem. Je pa tudi na tem orodju — kakor rečeno — tak napredek, da smo ga lahko veselili.

Krogi so bili še najbolj sigurni. Kljub temu, da so prišli telovadci naposled nanje, so pokazali, da pravilno vadijo na njih. Zahtevajo pa vaje na krogih veliko porcije moči, katere smo danes pogrešali pri nekaterih tekmovalcih.

Z današnjim pregledom naših mednarodnih tekmovalcev smo lahko zadovoljni. S tem kar so nam oni že danes pokazali bodo prav lahko stopili v mednarodno areno in bodo gotovo lahko častno zastopali ime naše mlade fantovske organizacije in naše države. Naslednji meseci bodo posvečeni se ostrejšemu treningu, ki bo še marsikomu prinesel ono stopnjo, ki jo potrebuje za uspešen uspeh na takih težkih mednarodnih tekmah kakor bodo letošnje v Ljubljani.

Vode ima kmalu dosti.

»Že spet si pijan,« zmerja žena pijanega moža.
»Konj in pes, kadar pijeta vodo, vesta, kdaj je imata zadoosti.« — »O, pri vodi vem tudi jaz, kdaj je dovolj.«

Najmanjšo knjigo imajo menda v Romuniji. Knjiga, ki ni večja kakor kavino zrno, ima na naslovni strani sliko kralja Karla in vsebuje popolno tiskano romunsko ustavo.

Pogovor o srajci. »Baron je velik gospod, vsakih 14 dni si obleče novo srajco. Grof je še večji gospod, ker si obleče novo srajco vsak teden.« — »In cesar?« — »Ta pa kar naprej: srajco gor, srajco dol, srajco gor, srajco dol...«

DAMSKA KONFEKCIJA A. P A U L I N
SPOROČA, DA OTVORI SVOJ NOVI, VELIKO-
MESTNO UREJENI LOKAL V LJUBLJANI,
V SELENBURGOVI ULICI ŠTEV. 1 DNE

8. FEBRUARJA,
ZALOŽEN Z NAJELEGANTNEJŠIMI MODELI
POMLADNE MODE TER VAS VABI K OBISKU.

Zborovanje slovenskih bojevnikov

V dvorani Delavske zbornice v Ljubljani je bil v nedeljo občni zbor Zveze bojevnikov, ki ji načeljuje g. Ratej Mirko iz Trbovelj. Zborovanje se je udeležilo nad 100 delegatov iz vseh delov Slovenije. Predsednik Ratej je v uvodnih besedah poudarjal namen bojevniške organizacije za medsebojno pomoč, resnično tovarštvo in postavitev spomenika neznanemu slovenskemu vojaku iz svetovne vojne na Brezjah. Nato je predlagal vdanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu. Obe brzojavki sta bili stoje z velikim navdušenjem sprejeti. Pozdravni brzojav je bil odposlan vojnomu ministru, pisarni pozdrav pa banu dravske banovine dr. M. Natlačenu, ki je pokrovitelj odbora za spomenik na Brezjah. V svojem govoru je predsednik posebno pozdravil zastopnike bratske invalidske organizacije, ki je poslala na občni zbor tri zastopnike s predsednikom Matkom Štefeto na čelu.

Iz poročila tajnika Rudolfa Lukeža posnemamo, da je bojevniška organizacija v živahnem razmahu in da šteje sedaj 50 bojevniških skupin odnosno skupinskih pripravljalnih odborov. Glavno delo je posvetil odbor notranji organizaciji Zveze, dalje pa socialnim nalogam in akciji za spomenik na Brezjah. Bilo je več večjih zborovanj. Notranje delo v organizaciji se vrši po odsekih. Sedaj poslujejo: organizacijski, gospodarski, socialni odtok in odtok za Brezje. Tajnik je kot načelnik organizacijskega odseka podrobno očrtal delo tega odseka, ki ima 8 okrožij. Končno je pozval navzoče, naj povsod razširjajo bojevniško misel in delajo na to, da se v vseh sosednjih krajih osnujejo bojevniške skupine. Za njim je poročal o gospodarskem odtoku in blagajniškem stanju organizacije blagajnik Ivan Gajšek, ki je posebno omenjal veliko delo in nabiranje prispevkov za Brezje.

Veliko delo za grob neznanega slovenskega vojaka iz svetovne vojne je orisal načelnik odseka za Brezje Franc Kosir, ki je poudarjal lepo zamisel postavitve spomenika slovenskim žrtvam svetovne vojne ter veliko razumevanje ne le pri vseh merodajnih činiteljih temveč tudi pri vseh slojih našega naroda. Zborovalcem je podrobno razložil načrt preureditve prostora pred cerkvijo na Brezjah in osnutek samega spomenika. Njegova izvajanja so žela veliko zanimanje in pritrdjevanje vseh prisotnih in so bili vsi ukrepi, ki bodo potrebni za izvedbo velikega dela, z odobravanjem sprejeti.

O podporah, ki jih je razdelil socialni odtok iz ustanove Colaričev sklad in iz nabranih prispevkov zbiralne akcije, je poročal Rudolf Wagner. Zborovalcem je očrtal veliko bedo, v kateri so

mnohi naši člani, njih svojci, dalje vdove in sirote v vojni padli in umrli tovarišev.

Za preglednike je predlagal Rep Marko iz Trbovelj razrešnico blagajniku in celokupnemu odboru. Vsa poročila, kakor tudi razrešnica, so bila z odobravanjem sprejeta. Nato je blagajnik Gajšek podal načrt proračuna za bodoče leto in predlagal kot članarino skupin osrednjemu odboru 1 din na leto; članarina in podpornina posameznih članov, ki so vključeni v osrednjemu društvu, naj znašata 10 din, ustanovnina pa 100 din, kar je bilo soglasno sprejeto. V odbor so bili povečini izvoljeni dosedanja člani s prof. Mirko Ratejem kot predsednikom.

Izmed samostojnih predlogov, ki so jih predložili nekatere skupine v razpravo, so zlasti zanimive zahteve za odsluženje vojske (kadrovce), da se jih upošteva pri sprejemu v državno službo, dalje da se med bojevniki oživi gospodarska akcija, da se osnuje poslovalnica za vojaške zadeve in za službe.

Pri slučajnostih je spregovoril predsednik invalidske organizacije Matko Štefe, ki se je zahvalil za povabilo in pozdrav. Poudarjal je potrebo skupnega dela vseh bojevnikov in vseh bojevniških organizacij v vsej državi, da vsaj našim znanem priborimo one pravice, ki jih ne le invalidi, ampak vsi bojevniki zaslužijo. Za njim je predlagal Rudolf Wagner resolucijo na min. svet in na narodno predstavništvo, da se novi predlagani invalidski zakon takoj sprejme. Izvajanja Matko Štefeta in predlog R. Wagnerja sta bila z velikim navdušenjem sprejeta. Nato je omenjal ravnatelj Stojer potrebo, da se zberejo prispevki za Brezje v vseh naših občinah. Pozval je navzoče, naj pri občinskih svetovalecih poudarjajo, da je spomenik na Brezjah vseslovenska narodna dolžnost, in jih pridobilo, da bodo občine vstavile primerne zneske v svoje proračune. Končno je bil soglasno sprejet sklep odbora, da se izvede 6. marca kot spominska obletnica smrti prvega tajnika bojevniške organizacije Franca Bonača po vsej Sloveniji zbiralna akcija za spomenik na Brezjah. Ta dan naj se opravijo za pokojnega Bonača žalne prireditve s sveto mašo.

S tem je bil lepo uspeli občni zbor Zveze bojevnikov končan. Pokažali je veliko zanimanje za bojevniške cilje ter poudarjal iskreno vez tovarštva, ki družji bojevnike za skupno medsebojno pomoč, za pomoč vsem bednim in potrebnim ter za oživotvorenje velike zamisli, da se postavi grob slovenskemu neznanemu vojaku na Brezjah. Zveza bojevnikov, ki vrši veliko slovensko in kulturno nalogo, naj pa skoraj uresniči svoje idealne in prepotrebne namene.

Zborovanje koroških borcev v Celju

Celje, dne 6. febr.

Danes dopoldne je bil v Narodnem domu v Celju prvi občni zbor krajevne organizacije Legije koroških borcev. Zastopnik gl. odbora Legije koroških borcev iz Ljubljane je poudaril, da so naporu za priznanje dobrovoljstva koroških borcev v popolnem teku. Deputacija je v Belgradu našla veliko razumevanje pri vojnomu ministru in pri notranjem ministru dr. Korošcu, ki je objubil moralno in denarno pomoč. Legija koroških borcev namerava izdati ob 20-letnici spominsko knjigo o bojih na severni meji. I. del te knjige bo vseboval politično, slovstveno in kulturno zgodovino Slovencev na Koroškem, Stajerskem in Prekmurju. Drugi del bo opisal svetovno vojno, pred in povojne razmere.

Na današnjem običnem zboru, katerega se je udeležilo nad 80 članov in ki je trajal do pol 1 popoldne, je bil izvoljen odbor s predsednikom g. inž. Rudolfom Dušanom na čelu.

Fran Barbalič - 60 letnik

Dne 30. pr. m. je obhajal g. Fran Barbalič v krogu svoje družine v Zagrebu 60-letnico življenja, 40-letnico službovanja in 30-letnico družinskega življenja. Rojen je bil v Baški na otoku Krku. Učiteljeval je v Istri in v Pienu in v Bernu z izvrstnim uspehom. Deloval je za izvenšolsko izobrazbo naroda s petjem in s socialno gospodarskim poukom. Imel je n. pr. v šoli krasno zbirko ročnih del dečkov, lesenih in ilovnatih predmetov. En učence mu je celo izdelal popolno porabno tamburico. Setavil je za šolski urad rodovnik lastnosti staršev šolarjev za tri generacije, kar je bil unicum v šolstvu, pa zelo važen za vsakega vzgojitelja. Ker je bil usposobljen ex privata diligentia tudi za poduk nemškega jezika na ljudskih šolah, je dobil od ministertva na Dunaju dopust in podporo za obiskovanje ljudske univerze v Giesenu na Nemškem. Pri prof. Vierthalerju v Gorici pa je dovršil njegovo računarsko šolo. Vse to mu je pomagalo, da je postal šolski nadzornik za hrvaške šole za okraja Pulj in Poreč.

Kot tak je večkrat predaval na pošolskih nadaljevalnih prosvetnih tečajih učiteljev in podeželjske mladine sploh. V ta namen je bil dobrodošel predavatelj tudi pri italijanskih učiteljih, ki niso imeli za to sposobnih učenih moči. V obrambi hrvaškega šolstva je zadel pogosto na velike ovire, iz katerih se je izmotal časih prav po sreči. Uredil je tudi srbsko šolo v Perouju pri Pulji ter je izdal prvo zgodovino tega kraja. Po svetovni vojni so mu novi gospodarji dali kmalu razumeti, da jim ni potreben. Prosil je za odpravnino ter se je preselil na Sušak kot navaden učitelj. Pozneje je bil imenovan za Zagreb in lani upokojen. Ze kot mlad učitelj je imel veselje za statistiko in je res rojen za to stroko in zaslužen za Hrvate in Slovence na

Jadrano bolj, kot je to javnosti znano. Na koncu svetovne vojne 1918. je izdal prvi obširno statistiko »Pučke šole v Istri«, katere se zdaj uporablja splošno za narodopisna dela naših rojakov v Italiji. To je bila menda prva in zadnja knjiga te vrste iz tiskarne zaslužnega Josipa Krmpotiča v Pulju. Na Sušaku je episal Fr. B. 1923 »Jugoslavenci i školsko pitanje na Rijecic. To je zopet zelo važno delo za vsakega, ki se kolikaj zanima za to nekdanje naše priljubljeno mesto v Kvarneru. V Zagrebu je za obelodanil kot 368. Jeronimsko knjigo — knjižice občega znanja: »Vjerska sloboda Hrvata i Slovenaca u Istri, Trstu in Gorici«. Vse te publikacije so neprecenljive za vse Hrvate in Slovence. Zaljubljen, da naš javnost ni pokazala zadosti smisla za ta dela, episan z trdom in naporom. Omenjeno je že bilo, da je Fr. B. rojen statistik. Prešlo mu je to v kri, da skoraj brez tega ne more živeti. Veselje do dela in skrb za družino, z boleznijo zelo preskušeno, ga bodri, da pripravlja novo delo statističnega značaja. Z ozirom na toliko vsestransko zaslužno narodno delovanje mu iskreno čestitamo k njegovemu trojnemu jubileju. I. G.

Ljubljanska kronika

Umril je večeraj zvečer g. Fran Repnik, železniški poduradnik v pokouju. Pogreb bo v torek ob 4 popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice k Sv. Križu. Naj mu sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Bežigrad. Drevi ob 8 ima Društvo katoliških mož svoj redni mesečni sestanek. Predava g. Joža Langus o temi: »Ali smo edini? Kaj ruši našo edinstvo in kako jo bomo dosegli?« Naš nadpastir nam je za letošnje novo leto zaklical: »Bodimo edini!« Gotovo je vedel, zakaj nam je v tako važnem trenutku zaklical ravno ta opomin. Edini pa bomo, ako bomo najprej edini po posameznih celicah našega narodnega in verskega življenja, po naših župnijah. Može, pridite, da se porazgovorimo o tem klicu našega cerkvenega očeta, da proučimo to zadevo najprej in predvsem glede Bežigrada. Sprejemali se bodo tudi novi člani. — Odbor.

Velik požar v Soteski

Bled, 6. febr.

Danes dopoldne je nenadoma izbruhnil velik požar v Soteski pri Bohinjski Beli. Goreti je začelo na novi žagi, ki je last šumske uprave in jo ima zdaj v najemu g. Torkar z Lesc. Požar je izbruhnil ob pol 9 dopoldne, in sicer v skladišču za žagovino. Zaga je bila pred kratkim popolnoma na novo urejena in je bila gotovo najmodernejša v Sloveniji. Gosilci so prišli kmalu na kraj nesreče in so s svojim delom preprečili, da ni škoda še večja. Rešili so nekaj strojev in del desk, ki so bile pri žagi naložene. Škoda cenijo do 200.000 din. Vzrok požara ni znan, najbrž pa je električna iskra vžgala žagovino.